

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, NOVEMBER – LAPKRIČIO 21, 2013 • Vol. CIV Nr. 137 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-20-13

ŠIAME NUMERYJE:

Didysis pokalbis. – 3 psl.

Filmas „Narcizas”
kino festivalyje. – 7 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Koncerto, skirto Dainų šventės tradicijos pripažinimo pasaulio nematerialaus paveldo kultūros vertybe 10-mečiui, akimirka.
Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Pasaulis turi žinoti apie Dainų šventę

Vilnius (ELTA) – Ši lapkritį minime dešimtmetį, kuomet Lietuvos, Latvijos ir Estijos dainų švenčių tradicija buvo įtraukta į UNESCO nematerialaus kultūros paveldo sąrašą. Pasak kultūros ministro Šarūno Biručio, nors ši tradicija yra sėkmingai puoselėjama, vis dar neišnaudojamas ekonominis šio renginio potencialas.

„UNESCO pripažinimas reiškia, kad esame unikalūs, nieko panašaus pasaulyje nėra. Šventė yra didelis įvykis ir išpūdingas renginys – tiek žiūrovams, tiek dalyviams. Daugelyje jų teko pačiam dalyvauti, žinau, kad tai yra šventė, kuri pakylėja, duoda pajauti kolektyvo tautos dvasią. Tai yra labai didelis dalykas, kalbant apie mūsų tautos identitetą – tuo mes parodome pasauliui, kas mes

esame ir kokias tradicijas turime,” – lapkričio 19 d. surengtoje spaudos konferencijoje kalbėjo Š. Birutis.

Pasak ministro, turime pasistengti Vakarų pasauliui parodyti šią tradiciją, ją išreklamuoti. Šiam uždaviniui pasiekti bus pasitelktas Turizmo departamentas, įvairios turizmo agentūros.

Lietuvos atstovė UNESCO Milda Valančiauskienė teigė, jog pasaulio nematerialiojo kultūros paveldo sąrašuose panašių tradicijų sunku aptikti.

Šiuo metu sąraše yra apie 300 pasaulio vertybių, pavyzdžiui, gruzinų polifoninis dainavimas, indų vedų dainavimas, Brazilijos karnavalas, Ispanijos flamenko, armenų dudukas ir kiti. – 15 psl.

EP skirs lėšų Ignalinos AE uždarymui

EPA–ELTA nuotr.

Vilnius (ELTA) – Lapkričio 19 d. Europos Parlamentas (EP) pritarė atskirai Europos Sąjungos (ES) programai, kurios lėšomis 2014–2020 m. bus remiamas atominis elektrinis (AE) Lietuvoje, Bulgarijoje ir Slovakijoje uždarymas.

Šiuo laikotarpiu Ignalinos AE uždarymui bus skirta 450 mln. eurų,

Bulgarijos Kozlodujaus AE – 293 mln. eurų, o Slovakijos Bohunicės AE – 225 mln. eurų dabartinėmis kainomis.

Naujosios AE uždarymo finansavimo taisyklės leis pratęsti ES paramą Lietuvai, Bulgarijai ir Slovakijai, kurios įsipareigojusios nutraukti minėtų elektrinių veiklą. Joms reikia ne tik sustabdyti AE veiklą, bet ir paš-

linti panaudotus kuro elementus bei radioaktyvias medžiagas, deaktyvuoti ir išmontuoti branduolinius įrenginius, taip pat atkurti užterštą vietovių aplinką. Visa tai nemažai kainuoja, ir pačios šalys nepajėgios visko apmokėti.

– 2 psl.

Didžiausias laimėjimas – nugalėti save. – Plutonas

Pastarąsias dienas stengiausi atidžiai sekti lietuviškoje viešojoje erdvėje kilusią diskusiją, ar mums reikalingi referendumai. Tema – aktuali. Ypač aktuali rimtais pasiekimais pasigirti negalintčiai Lietuvai.

Juk tobulas, lietuviškai specifikai protingai priderintas referendumo įstatymas galėtų tapti rimtu postūmiu šalinant apatiją, korupciją ar emigracijos skaudulius. Tačiau nereikia pamiršti, jog kvailai sukalts, lietuviškąją specifiką ignoruojantis referendumo įstatymas atneštų dar daugiau chaoso ir nesusipratimų. Tad ginčas, ar verta užsieniečiams suteikti galimybę įsigyti lietuviškos žemės, – ne vien ekonominis. Greičiau politinis, visuomeninis, egzistencinis.

Ginčas dėl lietuviškos žemės pardavimo – nepardavimo nebepraeis be pasekmių. Pradėję parašų rinkimo vąjų referendumo iniciatoriai Džino atgal į Aladino lempą nebesukiš. Nūnai galimi tik keli variantai. Nesurinkus reikiamo parašų skaičiaus Lietuvoje tik dar labiau padaugės apolitiškumo apraiškų. Pavykus peršokti numatytą kliūtį bei referendumo metu surinkus reikiamą daugumą iniciatorių pergalė vis tiek nebus pripažinta, nes tokios visuotinės Europos Sąjungos, į kurią įstojome, žaidimo taisyklės. Ir nieko čia nebepakeisi: kokia netobula bebūtų ES, narystė šioje organizacijoje – geriau nei atsiskyrimas.

Arba galimas trečias, beje, pats liūdniausias, tragiškiausias scenarijus: iniciatoriams vis tik pavyksta įteisinti taisyklę, esą referendumui surengti užtenka kelis kartus mažiau parašų, nei iki šiol. Turėtume džiūgauti? Vargu. Esama pavojaus, jog Lietuva įsivels į pražūtingą referendumų maratoną. Mažai ką apie politiką, ekonomiką, kultūrą nutuokiančių, tačiau ambicingų, svarbiomis temomis patriukšmauti mėgstančių lietuvių saujelė galėtų mosuoti referendumų vėzdu į kairę ir dešinę. Atsauktų nepopuliarius, bet gyvybiškai svarbius įstatymus. Priverstų priimti populiarius, tačiau valstybei žalingus potvarkius. Ką tada darysime? Verksime nežinoję, jog tai, kas tinka referendumus dėl kiekvienos smulkmenos rengiančiai Šveicarijai, nebūtinai tinka Lietuvai?

Iš visos tekstų referendumo tema gausos išskirčiau Kęstučio Girniaus straipsnį „Referendumų svarba“, pasirodžiusį tinklalapyje *alfa.lt*, ir Laisvūno Špokausko rašinį „Referendumo tikslai pagal „visuomeninį transliuotoją“, paskelbtą tinklalapyje *propatria.lt* bei *tiesos.lt*. Abu autoriai išvardina, regis, visus tiek pritariantčių, tiek priešininkų argumentus.

Keisčiausia, kad teisios abi pusės – ir šalininkai, ir priešininkai. Ir vieni, ir kiti randa sunkiai atremiamų argumentų. Pavyzdžiui, kas galėtų prieštauti tokiam politologo K. Girniaus argumentui: „Jei būtų galima lengviau rengti referendumus, politikai būtų verčiami svarstyti klausimus, kuriuos dabar apeina, ir vien tai sustiprintų demokratiją“.

Svarbus ir toks politologo teiginys: pavojinga, kai valdžia nekreipia dėmesio, nereaguoja į tautos prašymus, rekomendacijas, nes tada didėja valdžios ir visuomenės atotrūkis; referendumai tokį atotrūkį sumažintų; atvirai rinkėjams reiškia panieką – dar pavojingiau, nes gausina politinių avantiūristų, populistų gretas...

Tačiau ES gretose esama valstybių, kurios referendumų nelaiko patikimais vaistais šalinant visuomenę užpuolusias ligas. Didžiojoje Britanijoje per pastaruosius keliolika metų surengti vos du referendumai. Maždaug per tokį pat laikotarpį Švedijoje sušaukti tik šeši referendumai. Be kita ko, švediškai referendumai paženklinti patariamiesiems būdinga žyma. O štai Olandijoje referendumai – visai nepageidaujami. Referendumus rengti šioje šalyje už-

Kas tinka Šveicarijai, nebūtinai priimtina Lietuvai

GINTARAS VISOCKAS

drausta. Tačiau Olandija vis tiek priskirtina prie sėmingųjų ES valstybių.

Negaliu nesutikti ir su L. Špokausko teiginiu: „Kaip rašėme, žlungant valdžios planui numarinti referendumo iniciatyvą informacine blokada, turėtume laukti propagandinės kampanijos, kuria bus siekiama apjuodinti, išpurvinti ir apšmeižti referendumo iniciatorių bei referendumui teikiamą įstatymo projektą“.

Savo straipsniuose L. Špokauskas pabrėžia, kad referendumo iniciatoriai kelia viešumon ir bando išnarplioti rimtas problemas, kurios jiems nuoširdžiai rūpi. Taip, būtų per daug primityvu referendumo iniciatorius kaltinti vien egoizmu – noru patekti į Seimą ar talkinant spekuliantų lietuviškąją žemę interesams. Bet juk taip pat primityvu įrodinėti, girdi, tarp referendumo iniciatorių nėra nė vieno, kuris nesvajotų apie solidų Seimo nario atlyginimą.

Taigi iš pritariantčių ir smerkiančių teiginių galima sustumti didžiausią kalną. Ir vis dėlto išpūdis, jog visi „už“ ir „prieš“ jau įvardinti, – apgaulingas. Atidžiai skaitydamas referendumo šalininkų bei priešininkų tekstus pasigendu, man regis, svarbiausio rodiklio – kokia referendume dalyvausiančių balsuotojų kompetencija? Taip, balsavimo teisė suteikiama visiems piliečiams. Tokios demokratijos taisyklės. Savo nuomonę rinkimuose ir referendumuose turi teisę pareikšti visi valstybės atstovai. Nepriklausomai nuo religinių įsitikinimų, lyties, turtų ir t. t. Taip pat – ir nuo išsilavinimo.

Šios taisyklės neginčiju, neneigiu. Ši demokratijos taisyklė – pats optimaliausias variantas ir visų

įmanomų. Tiesiog primenu, kad šis optimaliausias variantas turi silpnąją vietą. Nuostata, kai referendumuose vieno da įtaka mėgaujasi tiek profesorius, tiek vargais-negalais vidurinę mokyklą baigęs aštuoniolikmetis, – greičiau minusas nei privalumas. Kai referendume dėl naujos atominės statybos reikalingumo ar nereikalingumo dalyvauja aukštąjį išsilavinimą turintis fizikas, chemikas ar ekonomistas, – džiugu. Bet kai tokiuose sudė-

tinguose, specifinių žinių reikalaujančiuose balsavimuose valstybės likimą pirmyn ar į šoną suka elementariausio suvokimo apie politiką, ekonomiką ir kultūrą neturintis žmogus, – neramu.

Žodžiu, referendumas gali tapti tiek sveikintina, tiek abejotinos vertės politine priemone. Valstybės stabilumui referendumai pavojingi ne vien dėl to, kad jų iniciatoriai kai kada turi siaurų, egoistinių tikslų. Referendumai pavojingi dar ir dėl to, kad juose teisę balsuoti turi ir mažai raštingi asmenys. Ir, deja, mažai raštingų žmonių visuomet daugiau nei tokių, kurie penketą ar septynetą metų krimito mokslus universitetuose bei aukštosiose mokyklose. Be abejo, aukštojo mokslo ragavęs žmogus taip pat nėra višažinis. Bet toks bent jau suvokia, kad ne viską išmano...

Kodėl šio Achilo kulno viešai neįvardina referendumo šalininkai, – nežinau. Jų valia.

Tačiau čia labai praverstų neseniai „Lietuvos ryto“ internetinėje svetainėje pasirodęs pokalbis su rašytoju Romualdu Granausku. Gilų išpūdį palikusių knygų „Jaučio aukojimas“ ir „Gyvenimas po klevu“ autorius teigia, kad „mes gyvename visuotinio neraštingumo laikais“, kad „daugelis žmonių ir skaityti nemoka – jie visiškai nesupranta, ką skaito“.

Kaip bebūtų liūdna, rašytojas R. Granauskas teigus. Mūsų visuomenė kai kada nesuvokia net elementariausių reiškinių. Su tokia visuomene rimtai diskutuoti dėl atominės jėgainės, skalūnų dujų ar žemės pardavimo užsieniečiams reikalų – beprasmiška.

LAIŠKAI

PRISIMENANT PRANĄ SLIŽĮ

Žinia apie muziko Stasio Sližio mirtį sukėlė man daug prisiminimų, liečiančių jo brolių, jau irgi mirusį muziką Praną. Pranas Sližys buvo Vilniaus universiteto Akademinio choro chorvedys ir dirigentas. Aš, atvykęs iš Biržų 1955 metų rudenį į Vilnių studijuoti lituanistiką, įstojau į šį chorą. Vartydamas Bostone leistą Lietuvių enciklopediją, skiltyje apie Vilniaus universitetą užtinku ir Akademinio choro nuotrauką. Centre stovi dirigentas Pranas Sližys. Save randu pasistiebusį viršutinėje eilėje.

Ir vėl skamba man ausyse tada dainuoti kūriniai: St. Šimkaus „Atsisveikinimas su giria“, „Kur giria žaliuoja“, „Lacrymosa“ iš Mozarto „Requiem“, senovinės liaudies dainos. Įžengiant į maištinguosius 1956 metus, jautėsi kažkoks dvasinis pakilimas. Mūsų mylimas dirigentas nepabojų įjungti į repertuarą patriotinių motyvų.

1956 metų vasarą Estijoje, Tartu mieste, įvyko Pabaltijo studentų Dainų šventė. Prisimenu eisenas su fakelais. Mes skandavome „Elagu Eesti“, estai atsakė lietuviškai „Tegyvuoja Lietuva“: dalyvavo latviai, baltarusiai. Buvo blondinukės iš Karelijos-Suomijos (tais metais Karelija tapo prijungta prie Rusijos federacijos). Visi šventės dalyviai atliko estų kalba jų patriotinę dainą – „Mu isamaa“ (Mano tėvynė). Aplankėme garsios poetės Lydia Koidula kapą. Neapsiėjo ir be studentų himno „Gaudeamus“.

Mintimis vis dažniau grįžtu į tas jaunystės dienas. Repetacijos senoje Aulėje, kuri gal dar prisiminė Adomą Mickevičių, šviesus Prano Sližio paveikslas.

1965 metais Čiurlionio aktų salėje Akademinis choras minėjo savo 25-metį. Buvau neseniai grįžęs iš Mordovijos lagerių. Priečiau prie Prano Sližio. Pasisveikino labai šiltai, lyg sutikęs seniai prarastą bičiulį. „Kur buvai dingęs?“ – klausė. Tikriausiai žinojo.

Tuo metu dainavau choristų Vilniaus lenkų ansamblyje „Vilija“. Kai ruošėmės išvykai į Estiją, pagalvojau, kad galėtume atlikti estišką dainą „Mu isamaa“, žinomą man iš universiteto laikų. Paskambinau P. Sližiui – ką jis galvoja? Ši daina sudėtinga, jūsų ansamblui vargu ar pavyks taip greitai ją išmokti – aiškino man.

Po kiek laiko prasidėjo mano odisėjos: Lenkija, vėliau JAV. Čikagoje vėliau teko giedoti jo brolio Stasio Sližio harmonizuotas lietuviškas giesmes. Anais laikais gal ne visi iš choristų Vilniuje žinojo, kad Pranas Sližys Amerikoje turi brolių muziką – vargonininką, giesmių kūrėją.

Jų abiejų nebėra tarp gyvųjų. Tačiau jų atliekamos melodijos skamba mūsų ausyse – kaip girių aidas.

Leonardas Gogelis
Chicago, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiami. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

DIDYSIS POKALBIS

Ar užsienio lietuviai turės savo rinkimų apygardą?

Jau pasitraukusi, rodės, iš pirmojo svarstomų klausimų rato, paskutinėje Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos sesijoje, vykusioje lapkričio 12–15 d., į darbotvarkę vėl buvo sugrąžinta aktuali iš-eivijai mintis apie atskiros rinkimų apygardos sudarymą užsienio šalyse gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, turintiems balsavimo teisę. Plačiau apie tokią galimybę su Vyriausiosios Lietuvos rinkimų komisijos pirmininku **Zenonu Vaigausku** kalbėjosi **Vitalius Zaikauskas**.

– Ar tai nauja idėja, ar ji tik atgaivinta?
– Nėra tokia nauja, tačiau ir nėra tokia jau sena. Užsienyje gyvenantys tautiečiai pradėjo dalyvauti rinkimuose į Lietuvos Respublikos Seimą nuo pat pradžių – nuo 1992 metų. Pati pradžia buvo sunkoka, nes mūsų ambasados dar vos tik buvo pradėjusios kurtis arba atsikurti. Gera prisimenu tą didžiulį entuziazmą. Tada įstatymas leido balsuoti tose apygardose Lietuvoje, iš kurių jie buvo išvykę, arba buvo galima pasirinkti norimą apygardą. Tada mes dar neturėjome savų, lietuviškų pasų, jie buvo tik pradėti išdavinėti, todėl kai kas balsavo su sovietiniais pasais arba užsienyje galiojusiais taip vadinamais Lozoraičio pasais – su jais žmonės irgi galėjo reikšti savo valią. Tada jau balsavo keli tūkstančiai žmonių. Tiesą sakant, nebuvo viskas sklandu – juk tai buvo pirmasis bandymas. Labai jaudinomės. Bet kaip tik tada, apibendrinant kaupiamą patirtį, ėmė aiškėti, kad balsuojantiems užsienyje reikalinga viena apygarda. Po to buvusiuose rinkimuose tvarka vis keisdavosi, vis būdavo kokių nors keblumų. Na, tarkime, jei į kurią ambasadą ateidavo tik vienas balsuotojas, tai buvo labai sunku skaičiuojant balsus išsaugoti balsavimo paslaptį. Dabartinė tvarka yra nusistovėjusi nuo 1996-ųjų metų – visi balsuoja vienoje apygardoje, tai yra LR Seime. Tiesą sakant, man tai nelabai patiko. 2008 metais Vokietijoje vyko išeivijos iš įvairių valstybių atstovų susitikimas, ir tuomet ėmė dar labiau ryškėti, jog reikėtų pradėti svarstyti naujos, atskiros, tik išeivijai skirtos rinkimų apygardos sudarymo klausimą. Tada rinkėjų buvo ne tiek dar daug (17–18 tūkstančių piliečių, turinčių balsavimo teisę) – vienai apygardai kaip ir mažoka. Ten dalyvavęs buvęs Seimo užsienio reikalų komiteto narys a. a. Justinas Karosas, sugrįžęs užregistravo pirmąją rinkimų įstatymo pataisą – dėl naujos atskiros rinkimų apygardos sudarymo.

Ši idėja padarė įspūdį ir tuometinei Vyriausybei. Į planus buvo įtraukti du punktai: dėl internetinio balsavimo ir dėl šios apygardos įsteigimo. Taip buvo lig šiol.

– Bet ar šiam siūlymui nebuvo alternatyvių idėjų?
Jūs teisus – buvo. Buvo svarstoma, kaip padaryti, kad rinkėjai galėtų balsuoti tose apygardose, iš kurių jie buvo išvykę į užsienį. Tai tais minėtais 2008-aisiais metais atrodė net labiau palaikoma mintis. Tačiau, mano galva, tai būtų galima tik tuo atveju, jeigu būtų įvestas internetinis balsavimas. Bet čia vėl susiduriame su tam tikro rinkėjų skaičiaus vienai apygardai reikalavimu – kol kas būtų labai sunku patenkinti šį įstatymo reikalavimą, nes rinkėjų, be jokios abejonės, tikrai būtų per mažą. Pačiais optimistiškiausiais paskaičiavimais trūktų apie 10 procentų rinkėjų.

– Kokia kitų šalių patirtis?
– Pasaulyje atskira apygarda gyvenantiems užsienyje yra dar naujas dalykas. Bent jau Europoje jos atsirado neseniai: Italijoje – 2001 metais, Prancūzijoje – 2008 metais, bet dabar jas jau turi ir daugiau valstybių. Tokios apygardos sparčiai populiarėja. Tačiau nėra atmetamas ir būdas balsuoti ki-

Zenonas Vaigauskas.

Vitaliaus Zaikausko nuotr.

tose apygardose – tai yra tose, iš kur esi išvykęs. Sunku pasakyti, kuris būdas bus dažniau taikomas ateityje. Nereikia pamiršti, kad kai kurios valstybės išvykusiems nesuteikia jokių balsavimo galimybių. Bet tokių valstybių pasaulyje vos viena kita. Anksčiau neleisdavo balsuoti Lenkija, vienu laikotarpiu – Latvija.

– O pas mus visgi kryptama į atskirą apygardą?
– Taip, bet parodys laikas, kurį kelią pasirinksi. Atskiros pokalbio tema būtų apie reikalavimus kandidatui tokiose apygardose. Visi būdai turi ir savų plusų, ir savų minusų. Negali pasakyti, kuris iš jų yra absoliučiai geriausias. Reikalavimai kandidatui yra apibrėžti Konstitucijoje: pragyvento Lietuvoje laiko cenzas, turi būti tik Lietuvos pilietis, negali būti saistomas dvigubomis pilietybėmis. Rinkimų sistema, dabar veikianti pas mus, yra dviejų ratų.

– Čia dar kol kas naujovė, bet ar galima pasakyti, jog esama šio kelio į atskiros apygardos sukūrimą pradžioje, viduryje..?

– Sunku atsakyti – tai yra politinis sprendimas, tarti savo žodį turi Seimas. Kalbant apie techninius

ir juridinius aspektus – bent jau iš mūsų, Vyriausiosios rinkimų komisijos pusės, didelių kliūčių nematyčiau. Nesakau, kad tai galima padaryti tuoj pat – reikia spręsti, iš kur tą apygardą paimti, nes Konstitucijoje numatyta yra 121-na ir nei daugiau, nei mažiau. Kelių gali būti įvairių – galima paimti iš daugiamandatės apygardos, galima tą 121-ąją ir paskirti užsieniui, prieš tai kitas Lietuvoje esančias apygardas pastambinant...

– Išeivija labai džiūgia ir viltingai laukia atskiros apygardos.

– Kaip nedžiūgaus, nes jie idėją tuomet Vokietijoje ir iškėlė. Jeigu mes turėtume internetinį balsavimą, bent jau užsienyje gyvenantiems, tai tokios apygardos atsiradimas nesukeltų mums jokių organizacinių sunkumų ar kliūčių. Biuletenius skaičiuotume čia, Vilniuje. Išduodant biuletenius taip pat jokių problemų nebūtų, balsavimas taptų žymiai paprastesnis. Reiktų tik ambasadose pastatyti kompiuterius su specialia įranga – ir jau laisvai galima balsuoti, nes elektroninis rinkėjų sąrašas pas mus jau yra sudarytas.

– Ačiū jums.

EU skirs lėšų Ignalinos AE uždarymui

Atkelta iš 1 psl.

EP nariai pripažįsta, kad Ignalinos atominės elektrinės veiklos nutraukimas yra ilgalaikis procesas ir yra išskirtinė, šalies dydžio ir ekonominio pajėgumo neatitinkanti finansinė našta Lietuvai. Jie rekomenduoja šios AE uždarymo finansavimo teisiniu pagrindu laikyti ne Euratomo sutartį (pastarąją siūloma taikyti Bulgarijai ir Slovakijai), o Lietuvos stojimo į ES sutarties 4 protokolą, kuris leidžia, prireikus, pratęsti ES paramą ir po 2020 metų.

Finansavimą siūloma teikti su sąlyga, kad Lietuva, Bulgarija ir Slovakija perkels į savo teisę ES Tarybos direktyvas dėl branduolinės saugos bei dėl panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atlie-

kų tvarkymo, taip pat parengs branduolinių reaktorių eksploatavimo nutraukimo finansavimo planus ir juose aiškiai nurodys finansavimo šaltinius.

EP nariai taip pat siūlo numatyti, kad iki 2017 m. pabaigos Europos Komisija turi įvertinti minėtų AE uždarymo pažangą. Komisijai nusprendus persvarstyti teikiamos ES paramos dydį, tai neturėtų būti daroma AE saugumo sąskaita, pažymi europarlamentarai.

Pagal konsultavimosi procedūrą Europos Parlamento nuomonė šiuo klausimu yra patariamoji ES Tarybai.

Iki 2013 m. Europos Komisija Ignalinos AE uždarymui jau bus skyrusi 870 mln. eurų.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Rytų pakrantės lietuvių telkiniai yra aktyvūs. Į nuolat lietuvių organizuojamus renginius renkasi tautiečiai kartu smagiai praleisti laiką. Tokie renginiai yra tiksliniai, Lietuvą garsina tiesiogiai, o jų dalyviai paprastai yra patys lietuviai. Yra ir kita grupė renginių, kuriuos organizuoja ar juose dalyvauja lietuviai, tačiau tikslinė auditorija yra platesnė. Į šiuos renginius susirinkę dalyviai nebūtinai yra girdėję apie Lietuvą ar susipažinę su lietuviška kultūra, tradicijomis ar gyvenimu. Tokie renginiai netiesiogiai garsina Lietuvą ir susirinkusiems nelietuviams suteikia puikią progą daugiau sužinoti apie mūsų šalį.

Šios savaitės „Rytyje“ pristatome būtent tokius renginius. Siūlome paskaityti trumpą pašnekęs su režisiere Dovile Gasiūnaite, kuri garsina Lietuvą pristatydama savo filmą „Narcizas“. Kitas trumpas rašinys – apie studentišką muzikinį sumanymą, kuriame lietuviškos tradicijos susipina su šiuolaikine muzika. Įdomu, kiek salėje susirinkusiųjų pirmą kartą išgirdo lietuviškų kanklių skambesį?

Malonaus skaitymo ir lauksime naujienų bei įspūdžių iš jūsų vietinių Rytų pakrantės lietuviškų telkinių: draugas.east.coast@gmail.com.

Filmas „Narcizas“ dalyvavo Chelsea kino festivalyje

Iš tarptautinio Southampton kino festivalio Dovilė Gasiūnaitė parsivežė apdovanojimą už geriausią originalų pilnametražio filmo scenarijų.

Mark Pressdee nuotr.

Antikinio mito pagrindais sukurtas lietuvių režisierės Dovilės Gasiūnaitės filmas „Narcizas“, analizuojantis egocentriškumą, spalio 27 d. dalyvavo Chelsea kino filmų festivalyje New Yorke.

Nors Chelsea kino festivalyje Dovilė laurų nenuskynė, patekti į šį festivalį nėra lengva. Šių metų Chelsea kino festivalyje dalyvavo 9 pilnametražiai (atrinkti iš 53 paraiškų) ir 8 trumpametražiai (atrinkti iš 260 paraiškų) filmai iš 13 šalių. „Grand Prix“ apdovanojimas atiteko filmui „Licks“ iš JAV (rež. Jonathan Singer-Vine).

„Narcizas“ – pirmasis režisierės pilnametražis filmas, pasaulį išvydęs prieš metus. Jame pagrindinius vaidmenis atliko profesionalūs muzikantai – graikas violončelininkas Amvrosios Vlachopoulos ir Memphis simfoninio orkestro smuikininkė Susanna Perry Gilmore.

2012-ųjų Lietuvos kino ir televizijos apdovanojimuose „Sidabrinės gervės“ filmas buvo nominuotas trijose kategorijose: geriausio kompozitoriaus darbo, geriausio epizodinio aktorės vaidmens ir geriausio pilnametražio vaidybinio filmo. Šiuolaikinėje antikinio mito versijoje pagrindinis veikėjas Teodoras (Amvrosios Vlachopoulos) yra gražas, viskuo apdovanotas ir savo vertę suvokiantis styginių kvarteto violončelininkas. Narcizas šiame filme suprantamas ne kaip save įsimylėjęs žmogus, bet kaip savo išskirtinumą suvokiantis perfekcionistas. Tai drama apie puikybės apakintą violončelininką, kurio gyvenime yra ir jį mylinti šeima, ir draugų, tačiau muzikantui norisi daugiau.

Rizikingas režisierės iššūkis pasirinkti profesionalius muzikantus, ne aktorius, nes kūrybinei grupei buvo svarbu, kad muzika būtų atliekama gyvai – randa atgarsį kino festivaliuose. Iš vieno jų ji visai neseniai parsivežė apdovanojimą už geriausią

scenarijų.

Su režisiere trumpai kalbėjome Chelsea festivaliui jau įvykus, tačiau jai dar tebeviešint Amerikoje.

– Dovile, „Draugas“ su jumis bendravo dar pavasarį, jums lankantis Čikagos filmų festivalyje („Laimė yra vidinė, ne išorinė būseną“, Raimundas Marius Lapas, 2013 balandžio 13 d. – Red). Spalį filmas „Narcizas“ dalyvavo Chelsea kino festivalyje New Yorke. Kokios patirties tikėjotės iš šio festivalio? Kokie jūsų įspūdžiai apie šį kino festivalį, kokių atsiliepimų sulaukėte?

– New Yorkas – puikus miestas rodyti kiną, ir mums labai malonu, kad buvome pakviesti į festivalio oficialią programą. Chelsea kino festivalį atsiminsiu kaip gražią patirtį, šventę kino kūrėjams ir žiūrovams. Per tą savaitę susipažinau su naujais kolegomis, peržiūrėjau labai daug filmų.

„Narcizas“ buvo vienas iš lankomiausių filmų programoje. Dar kartą mane maloniai nustebino Amerikos žiūrovai – tik-

ras malonumas buvo dalyvauti diskusijoje po filmo premjeros. Sulaukiau itin jautrių atsiliepimų, pagėdavimų dar kartą pamatyti filmą ir daug šiltų emocijų. Esu sužaudinta niujorkiečių imlumo ir jautrumo.

– Amerikoje „Narcizas“ jau lankėsi Memphyje ir Čikagoje. Kuo Amerikos žiūrovai skiriasi nuo Lietuvos ir apskritai Europos?

– Visi žiūrovai pirmiausia yra žmonės ir visuose kontinentuose jie turi daugiau panašumų, nei skirtumų. Šiek tiek skiriasi tik temperamentas: vieni iškart prieina pasisėkėti, aktyviai klausinėja, kiti po savaitės parašo laišką.

Man vis tiek kiekvieną kartą iš naujo neramu, kaip salė priims filmą. Tačiau tiek New Yorke, tiek Čikagoje, tiek Memphyje žiūrovai buvo labai puikūs: protingi, išsilavinę, jautrūs. Gal todėl, kad į festivalius visada ateina žmonės tikrai mylintys kiną. Tik pastebėjau, kad žiūrovai Amerikoje gal kiek daugiau diskutuoja apie filmo turinį.

– „Narcizas“ Lietuvoje pasirodė prieš metus. Kas labiausiai įsiminė per tuos metus?

– Labiausiai įsiminė žmonių šiluma. Įvai-

riausiais būdais sugrįždavo atgarsiai, sutapimai ir susidūrimai. Manau, kad yra puiku, jei pavyko susikalbėti „per kiną“ su artimaisiais ir su niekada nesutiktais žmonėmis. Nežinau, ko dar daugiau galėčiau norėti. Ir tik dabar jaučiu, kaip, po šešerių „Narcizo“ gamybos metų, pamažu sugrįžta gyvenimas.

– Ar pirmą kartą lankėtės New Yorke? Ar ilgai svečiavotės? Ką būtinai norėjote nuveikti?

– New Yorke lankiausi nebe pirmą kartą. Šiemet čia praleidau visą savaitę ir lankiau visus Chelsea festivalio filmus. Be abejo, man labai svarbūs yra išsiilgti susitikimai su draugais, tik šįkart jie visi vyko kino teatre.

Dar man patinka rytais vedžioti šunį – ta mažą valanda suteikia jausmą, lyg tuo metu iš tikrųjų būtum šio miesto dalimi.

– Spalį jūs buvote įvertinta Southampton kino festivalyje. Kokie įspūdžiai?

– Praėjusį mėnesį parsivežiau apdovanojimą „Geriausias originalus pilnametražio filmo scenarijus“ („Best Original Feature Screenplay“). Buvo dvigubai smagu dar ir dėl to, kad tą dieną buvo mano gimtadienis – puiki dovana! Tiesiog tu gauni patvirtinimą, kad tave girdi ir supranta.

Ypatingai vertinu gavusi apdovanojimą „scenarijaus“ kategorijoje, nes Lietuvoje (kol kas) nėra nė vieno profesionalaus kino scenaristo. Aišku, man buvo malonu ir labai jiems ačiū!

– Kokie artimiausi „Narcizo“ planai?

– Už savaitės prasideda festivalis Lenkijoje.

– Ar jau galvoje kunkuliuoja nauji kūrybiniai planai? Kokie?

– Ruošiuosi pradėti savo antrąjį pilnametražį filmą. Turiu tokią, šiek tiek „per didelę“ idėją. Todėl dabar kruopščiai renku medžiagą, planuoju. Žinau, kad tai bus labai ilgas procesas, tačiau tikiuosi, kad antrasis filmas užtruks šiek tiek trumpiau.

– Ačiū už pokalbį.

„Narcizo“ režisierė Dovilė Gasiūnaitė Chelsea kino festivalyje atsakinėja į moderatorius Naushard Cader užduodamus klausimus.

Michiel Pilgram nuotr.

Lietuviškos džiazos spalvos – muzikos ir dailės sintezė

GABRIELĖ URBONAITĖ

Spalio 30 d. dieną Berklee muzikos koledže (Bostone) vyko dainininkės, džiazos vokalą Berklee studijuojančios Simonos Smirnovos koncertas „Jazz Colors of Lithuania”. Lietuviškai interpretuotą džiazos muziką atliko Berklee studentai iš įvairiausių šalių: Pietų Korėjos, Japonijos, Indijos ir JAV.

Kartu su Simona ant scenos pasirodė šie devyni muzikantai: Dorsey J Minns (trombonas), Caleb Hensinger (trombonas), Emily Sherman (saksofonas), Utako Toyama, Harini Srinivasa Raghavan, Vanisha Gould (pitariamieji vokalai), Jeongmin Lee (būgnai), Yurang Han (fortepijonas) ir Suji Kim (kontrabosas). Pati Simona ne tik dainavo, bet ir skambino kanklėmis.

Per valandos trukmės koncertą muzikantai atliko devynis kūrinius, kuriuose susipynė tradicinio lietuvių folkloro, klasikinio amerikietiško džiazos ir rytietišku melodijų elementai. Vienos įdomiausių originalių kompozicijų buvo „Song for Sima” (kompozitorius D. J Minns), „Forest Dew” (kompozitorė S. Smirnova), naujai interpretuotų tradicinių lietuviškų motyvų dainos „Išjojo brolutėlis” bei „Turėja liepa”.

Džiazos koncerte Simona Smirnova skambino tradicinėmis lietuviškomis kanklėmis.

Gabrielės Urbonaitės nuotr.

Į koncertą susirinko beveik pilna salė klausytojų, tarp kurių buvo galima pamatyti Bostono Lietuvių Bendruomenės pirmininkę Rimą Girniovienę ir kitų lietuvių. Žiūrovai ne tik klausėsi profesionaliai atliekamos muzikos, bet taip pat turėjo galimybę pa-

matyti Simonos piešinių projekcijas.

Originali Simonos ir draugų muzika visus užkrėtė gera nuotaika. Pati Simona po koncerto bendravo su klausytojais, o vėliau išskubėjo į kitą koncertą, kuriame turėjo dainuoti kaip pitariančioji vokalistė. Bostono lietu-

viai, kurie negalėjo dalyvauti spalio 30 d. koncerte, turėjo galimybę išgirsti Simoną ir jos draugus lapkričio 2 d. vykusiam „Šurum Burum” Lietuvių Piliečių draugijos narių įvertinimo ir šokių vakare. Tikimės, kad Simonos koncertų bus dar ne vienas!

Krepšinio turnyras buvo skirtas Vito Eidukaičio atminimui

Gen. konsulas V. Sarapinas ir geriausias turnyro žaidėjas Julius Kačinskis.

Lapkričio 16 d. Waterbury, CT, Connecticut lietuvių sporto klubas (pirmininkė – Vaiva Gelažauskaitė) pakvietė į tradicinį krepšinio turnyrą, skirtą valstijos lietuvių bendruomenės aktyvistui Vitui Eidukaičiui atminti. Turnyre dalyvavo septynios komandos. Nugalėtoja tapo ir pereinamąją taurę iškovojo New Yorko LAK (Lietuvių Atletų klubo) komanda, finale nugalėjusi turnyro šeimininkus Connecticuto „Ąžuolo” krepšininkus. Bronziniais medaliais pasipuošė New Yorko „Geležinio vilko” vyrai. Lietuvos generalinis konsulas New Yorke įsteigė prizą geriausiajam (MVP – most valuable player) turnyro žaidėjui. Per Lietuvos Vyčių klube vykusią vakaronę generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas jį įteikė nugalėtojų komandos žaidėjui Juliui

Kačinskiui. Generalinis konsulas pasidžiaugė gražiai organizuota krepšinio švente, kuri, pasak jo, eilinį kartą akivaizdžiai parodė, jog Lietuva – krepšinio šalis. „Kartu tai yra labai graži proga taip prasmingai paminėti Jūsų draugo, aktyvaus lietuvių bendruomenės veikėjo Vito Eidukaičio atminimą”, – sakė V. Sarapinas. Renginyje dalyvavo Vito Eidukaičio žmona Onutė bei sūnūs Arūnas ir Arvydas, JAV

Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė (ji taip pat žaidė parodomosiose moterų krepšinio rungtynėse), Connecticuto apygardos pirmininkė Diana Norvienė bei gausus būrys krepšinio aistruolių iš Connecticuto, New Yorko, New Jersey valstijų.

LR generalinio konsulato New Yorke informacija ir nuotraukos

„Liūdni Slibinai” koncertavo New Yorke

Savo viešnagės Amerikoje metu, populiari grupė iš Lietuvos „Liūdni Slibinai” nepamiršo ir New Yorko. Lapkričio 9-tą dieną jie čia surengė net du koncertus. Dienos metu „Liūdni Slibinai” apsilankė New Yorko lietuviškoje šeštadieninėje „Maironio” mokyklėlėje ir parodė įdomią programėlę vaikams ir jų tėveliams. Čia koncertas puikiai pavyko – visiems (mažiesiems ir dideliems) buvo miela ir smagu pasiklausyti linksmos grupės!

Vakarop žmonės rinkosi į New Yorko Apreiškimo parapijos salę susipažinti su grupe ir pasiklausyti vakarinio koncerto. Nors grupės pavadinime yra žodis „liūdni”, tačiau visas pasirodymas buvo be galo linksmas ir įspūdingas! Grupės nariai savo šmaikščiais pastebėjimais nuolat „baksnojo” vieni kitus, tuo pačiu sukurdami salėje džiugią betarpišką bendravimo nuotaiką. Koncertas puikiai pavyko, žiūrovai ne tik pasiklausė geros muzikos, pasijuokė, bet dar ilgai po koncerto bendravo tarpusavyje jį aptarinėdami, ir išeidami išsinešė namo teigiamų emocijų, praskaidrinusių savaitgalio nuotaiką.

Koncertus New Yorke suorganizavo ir viešnagės mieste metu muzikantus priėmė JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko miesto apylinkė.

Arūnas Tirkšliūnas

Turnyro nugalėtojai, organizatoriai ir svečiai.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

GVSVB 60 metų jubiliejus

1953 metais daug visko pasaulyje nutiko, pvz.: mirė Stalinas; Ernest Hemingway laimėjo Pulitzer prizą; Edmund Hillary įkopė į Everestą; buvo karūnuota karalienė Elzbieta II. O Australijoje, Sydnėje, susibūrė pirmasis Geležinio Vilko skautų vyčių būrelis bei gimė kai kurie dabartiniai būrelio nariai.

Būrelio steigėjai Teodoras Rotcas ir Bronius Žalys, tuomet turbūt nesitikėjo, kad jų įsteigtas skautų vyčių būrelis energingai gyvuos ir sutiks 60 metų jubiliejų! Bet taip atsitiko. Šiais metais, Geležinio Vilko skautų vyčių būreliui sukako 60 metų.

Spalio 26 d. šis svarbus jubiliejus buvo atšvęstas beveik 90 svečių būryje – tarp jų buvo 35 būrelio nariai vyčiai, jų šeimos, rėmėjai ir draugai. Lenkų klubo salė buvo gražiai papuošta violetine GVSVB spalva. Ant stalų švelniai žibėjo žvakės. Šaltos liepsnos jautriai šokinėjo iš vieno gabaus vyčio sumaniai suprojektuoto elektrinio laužo, kuris atrodė toks tikras, nors žiežirbas gaudyk. Laužas apšvietė skau-

Ginta Viliūnaitė.

Teodoras Rotcas.

tų vyčių pastovyklės vinjetę, kurioje stovėjo palapinė, kabojo vyčių vėliava, o vyčių lazdos buvo sudėtos į painų „teepee“ – pagrindinį jų simbolį.

Vakarą vedė s. Jeronimas Belkus – šiltai ir su humoru. Jis svečius ir prajuokino, ir privertė susikaupti. Ps. Dvilės Zduobienė perskaitė įvairius sveikinimus, gautus iš Amerikos – LSS Tarybos pirmininko v.s. fil. p.s.v. Ginto Taoro, LSS Brolijos vado ps. Alberto Kerelio, gerai pažįstamo ir jaunimo mylimo v.s. Tomo Dundzilos iš „Aušros“ tunto bei iš Australijos – ALB pirmininko dr. Ramučio Zakarevičiaus. Garbės viešnia, Lietuvos garbės konsulė Australijoje Ginta Viliūnaitė, pasveikino visus susirinkusius ir pasidalino savo mielais skautavimo prisiminimais. Konsulė Viliūnaitė pabrėžė, koks svarbus yra skautiškas lavinimas ir kad Australijos lietuvių skautų šeimyna yra tvirta, vieninga ir šilta. Kad tiek daug susirinko į šią šventę – šių stiprių ryšių įrodymas.

Sveikindama būrelį „Aušros“ tunto tuntininkė v.s. Kristina Rupšienė kreipėsi į jaunąją vyčių kartą ir ragino juos toliau skautauti, vadovauti ir būti pavyzdžiu jaunesniems skautams. „Mažiukai į jus žiūri pagarbiai, jie jus labai labai myli!“, – sakė ji.

LSS Australijos rajono vadas, v.s. p.s.v. Henrikas Antanaitis pasveikino visus ir papasakojo Geležinio Vilko vyčių būrelio istoriją. Štai trumpa ištrauka iš jo kalbos:

Pirmasis būrelio įžodis buvo pravestas Didįjį Penktadienį Casuloje 1954 m. balandžio 16 d. Įžodį davė: Vytautas

Dvilės Zduobienės nuotraukos

Henrikas Antanaitis.

Čizauskas, Ričardas Jaselskis, Romas Stakaukas – visi šie jau iškeliavę į amžinąją stovyklą. Dar mūsų tarpe turime to pirmojo įžodžio dalyvių: Jurgį Blioką, Ridą Dauką, Algį Kapočių, Kęstą Protą ir Vytenį Šliogerį.

Paklauskime savęs – kodėl po tiek daug laiko, po 60 metų, dar vis būrelis gyvuoja?

Manau, kad neklysiu sakydamas, kad būrelio steigėjai Bronius Žalys ir Teodoras Rotcas yra daug nusipelnę būrelio veiklai, ypač per pirmuosius 10–15 metų. Brolis Teodoras iki šių dienų liko ne tik aktyvus būrelio narys, bet ir būrelio „sąžinė“.

Per paskutiniuosius 20 metų būrelio „katalizatorius“ buvo brolis Arvydas Zduoba. Brolis Arvydas jau daugelį metų per „internetą“ suriša mus visus, išsisklaidžiusius per visą Australiją ir net pasaulį, į vieną bendrą glėbį, neleidamas mums pamiršti, kad esame vienos tos pačios šeimos skautai vyčiai. Visų mūsų vardu tariame skautišką acių broliui Teodorui ir broliui Arvydui.

Prie būrelio ir prie sėkmingos lietuviškos skautybės veiklos Australijoje prisidėjo ir kiti būrelio nariai. Du būrelio nariai, kurie dar yra tarp mūsų ir kurie dar praeityje yra daug prisidėję prie mūsų skautybės gerovės – tai bro-

liai Algis Dudaitis ir Vytenis Šliogeris, už nuopelnus LSS apdovanoti Lelijos Ordinais (kaip ir brolis Arvydas).

Tą vakarą v.s. Antanaitis džiugiai nustebino Teodorą Rotcą jį apdovanodamas Lelijos Ordinu už ilgąmetį pasišventimą skautybės labui. Buvo ir kiti apdovanojimai. V.s. Antanaitis juos pristatydamas perskaitė prityrusių skautų vyčių vadovo Čikagoje, Romo Fabijono žodžius: „Šiandiena norėčiau įteikti prityrusio skauto vyčio ženklukus – tai pripažinimas tų vyresniųjų skautų vyčių, kurie gyvena skautavimu.

Ženkliukas yra medžiaginis, nešiojamas ant uniformos – geltoni Gedimino Stulpai ant raudono fono. Broliai Teodoras Rotcas, Jeronimas Belkus ir Arvydas Zduoba yra priimti į prityrusių skautų vyčių eiles. Brolius sveikinu!”

Vyresnių skaučių vadovė ps. Laura Belkienė pasveikino skautus vyčius šiuo šmaikščiu kupletu:

Skautai vyčiai kas dieną tarnauja, kartais užėina, kad paįšdykauja.

Stovykloj žygiuoja prie vėliavos mandriai, aikštėje rykiuojas su lazdom tiesiai.

Paukštytės spoksoja išpūtę akyles, jos stovi ramiai, nors plaka širdytės.

Vilkiukai nerimsta, bet bijo triukšmą, kad tik vyčiai neduotų jiems indų išplaut!

Geltonšlipsis glaudžias viena prie kitos, šnibžda tarp savęs, kas susiporuos?

O broliai skautai atidžiai žiūri, mokinasi, nori priklausyti šiam būriui.

Paraudę vyr: sesės mirkčioja blakstienom, gal teks susitikti prie laužo – jis vienas, jis vienas!

Mat vyčiai visų mėgstami, gerbiami, jų tarnyba, kilnumas visiems matomi.

Tad likite sveiki, likit vieningi, dar daug jubiliejų vyr: skautės jums linki!

Po gardžios ir sočios vakarienos buvo linksma programa, kurioje broliai Jeronimas Belkus, Darius Gakas ir Ričardas Bukevičius pradžiugino visus senom ir visiems žinomomis stovyklų dainelėmis. Vyresnių skaučių „Šatrijos Raganos“ būrelis pasveikino vyčius sudainuodamas „Greitai, greitai laikas bėga“ perrašytais žodžiais: „Broliai, broliai geležiniai...“

Vakaro vadovas Jeronimas subūrė visus vyčius scenoje, kur kiekvienas buvo apdovanotas vyčio kaklaraiščiu šio Jubiliejaus atminimui. Visi tuojau pasipuošė violetiniais kaklaraiščiais su baltai išsiuvinėtu staugiančiu Geležiniu Vilku bei pažymėtais būrelio įsteigimo ir jubiliejaus metais (1953–2013). O Teodorui Rotcui ir Vyteniui Šliogeriui, kaip būrelio vyriausiems, buvo įteikti kaklaraiščiai su visų vyčių dalyvių autografais. Visi šį vakarą ilgai prisimins.

Pasigirdo s. Mindaugo Mauragio akordeonas, o prie kelių stalų sėdintys dalyviai įsisiūbavo dainuoti – pasinėrė į jaunystės ir stovyklų prisiminimus... Jeronimas visus sukvietė ratu apsupti „degantį laužą“, susikibti rankomis ir sudainuoti „Ateina naktis“ – tradicinę skautų vakaro maldą. Nors rimta daina baigiasi šūkiu „La-ba-nak-tis!“, vakaras dar toli gražu nesiėgė. Sk.v. Andrius Jurksaitis pravedė savo žymų pašėlusį šūkį „Wa-

Nukelta į 12 psl.

Čikagos Akademikų skautų skyrius kviečia Jus į

Kalakutinius šokius!

Pavalgę skanią kalakutienos vakarienę, atvykite į tradicinius Čikagos Akademikų skautų ruošiamus Kalakutinius šokius.

Kada šokiai vyksta?

Šokiai vyksta ketvirtadienį, lapkričio 28 d. nuo 10 val. v. iki 1 val. r.

Kur šokiai vyksta?

Šokiai vyksta **VFW** salėje Lemonte, 15780 New Ave. Lemont, Illinois
Įėjimo kaina: 15 dol. asmeniui, bet jei atnešite maisto skardinę arba kitų negendančių produktų, gausite 5 dol. nuolaidą.

Maistas bus paaukotas Greater Chicago Food Depository

Daugiau informacijos:

<https://www.facebook.com/events/451574084950987/>

Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopai – 50

Šventės vėliavų pagerbimas. Iš k.: P. Valius, P. Baranauskas ir kuopos vadas S. Savickas. Algimanto Kezio nuotraukos

Šventės dalyviai. Priekyje – Lietuvos Šaulių sąjungos vadas A. Plieskis, kun. J. Kelpšas ir kun. A. Gražulis, SJ.

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

2013-ji metai Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopai yra atmintini ir reikšmingi, nes spalio 19 d. Lemonte buvo paminėtas kuopos 50-ties metų veiklos ir gyvavimo jubiliejus. Savo veiklą Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopa pradėjo 1963 m. liepos 26 d. atkuriamuoju susirinkimu, į kurį atvyko 30 šaulių aktyvistų ir entuziasčių. Jie sudarė atkuriamojo LŠST jūrų šaulių pirmojo padalinio pagrindą, kuris vėliau peraugo į atskirą Jūros šaulių kuopą. Gražūs ir prasmingi darbai ženkliną šios jūrų šaulių kuopos istorinį kelią, nueitą nuo 1963-ųjų iki jubiliejinių 2013-ųjų metų. Tikrai yra ką prisiminti, kuo pasidžiaugti ir didžiuotis. Smagu, kad į šią Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopos jubiliejinę šventę susirinko gausus būrys išeivijos šaulių, taip pat daug garbingų svečių iš kitų JAV vietovių bei Lietuvos. Gražią veiklos sukaktį švenčiančius šaulius pagerbė ir Lietuvos Šaulių sąjungos vadovai, atvykę į Čikagą pasveikinti suaktyvininkų.

Išjungus į 1954 m. laisvajame pasaulyje atgavintą Šaulių sąjungą išeivijoje (tremtyje) ir tęsiant garbingas Lietuvos šaulių tradicijas, Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopa savo veiklą vedė Lietuvos išlaisvinimo, lietuviybės skiepijimo ir jos palaikymo išeivijoje keliu, rūpinosi vienybės, pagarbos, kultūros bei lietuviškų tradicijų puoselėjimu. Daug dėmesio skirta istorinės atminties išsaugojimui bei lietuviškai kultūrinei, o taip pat sportinei veiklai bei kariškam kuopos šaulių auklėjimui, nuolat rengiant šaudymo varžybas, gen. štabo pulk. K. Dabulevičiaus ir LDK Birutės draugijos pirmininkės M. Tumienės įsteigtoms pereinamoms taurėms laimėti.

Nuo pat įsikūrimo kuopos šauliai palaikė gražius bendradarbiavimo ryšius su giminingomis lietuvių išeivijos organizacijomis, kartu aktyviai bendradarbiavo siekiant bendrų tikslų vardan Lietuvos ir jos ateities. Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę, Gen. Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopa užmezgė glaudžius bendradarbiavimo ryšius su Lietuvos jūrų šauliais, ne kartą lankėsi Lietuvoje. 2012 m. aplankė Klaipėdos jūrų šaulius, dalyvavo uostamiečio Jūros šventėje, svečiavosi Klaipėdos miesto savivaldybėje. Kaip tada, taip ir šiandien, tęsiant savo pirmtakų puoselėtas tradicijas, Gen. Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopa palaiko glaudžius ryšius su JAV Lietuvių Bendruomene, Vidurio vakarų apygarda, Lemonto ir kitomis lietuvių apylinkėmis, nuolat dalyvauja jų renginiuose ir šventėse atlieka iškilmingą vėliavų garbės tarnybą. Smagu pažymėti, kad Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopa, šiuo metu yra viena skaitlingiausių šaulių kuopų Čikagos apylinkėse. Šiuo metu jos gretoje yra 55 šauliai.

Į neeilinę Generolo Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopos 50-ųjų metinių šventę, vykusią 2013 m. spalio 19 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, susirinko gausus būrys šaulių, jų svečių, sveikintojų. Tautinėmis spalvomis gražiai išpuoštoje salėje, aukštai virš scenos iškeltas obalsis: „Per jūrą į Tėvynę“ – tarsi atspindėjo šios kuopos ilgametės veiklos ir nueito kelio tikslus bei darbų kryptį. Į šventę pasveikinti šaulių kuopos atvyko LR generalinis konsulas Marijus Gudynas. Pagerbti savo bendražygių išeivijoje atvyko Lietuvos Šaulių sąjungos vadas ats. plk. Antanas Plieskis, Centro valdybos narys Juozas Janušaitis,

LŠS apdovanojimas įteikiamas Severinui Dubininkui.

Lietuvos Šaulių sąjungos (LŠS) vadas ats. plk. Antanas Plieskis (d.) sveikina kuopos vadą Sigitą Savicką.

Klaipėdos apskrities III rinktinės vadas Arvydas Daukantas, Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje vadas Linas Orentas bei vietiniai broliai šauliai ir sesės šaulės iš Čikagos skyrių.

Šventė prasidėjo minėjimu, kurio metu Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vadas Sigitas Savickas pasveikino visus šventės dalyvius, pasidžiaugė savo kuopos nariais, jų veikla bei besiplečiančiu ir tvirtėjančiu bendradarbiavimu su Lietuvos Šaulių organizacija. Dėkojo šios kuopos šauliams už jų aktyvią veiklą, kvietė ir toliau aktyviai darbuotis vardan bendrų tikslų, vardan Lietuvos.

Gražų sveikinimo žodį tarė LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Lietuvos Šaulių sąjungos vadas ats. plk. Antanas Plieskis džiaugėsi gražia išeivijos šaulių bei šios kuopos veikla ir pasveikino aktyvius kuopos narius, o aktyviausiems įteikė garbingus Lietuvos Šaulių apdovanojimus. Už aktyvią veiklą išeivijos šaulių veikloje Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopos nusipelnusieji nariai buvo apdovanoti LŠS pasižymėjimo ženklais ir padėkos raštais. Lietuvos Šaulių sąjungos III laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ buvo apdovanotas kuopos vado pavaduotojas Severinas Dubininkas, Aldona Jonikienė, Marijona Lekienė.

Padėkos raštai įteikti kuopos šauliams Vincui Zimkui, Pranciškui Viliui Gaveikai, Petrui Baranauskui, Petrui Valiui, Angelei Mikalauskaitei, Valentinai Astrauskienei, Sigitui Astrauskas, o susirinkusieji į šią šventę namo parsinešė po lietuviškos duonos kepalą.

Iš Lietuvos uostamiečio atvykęs Klaipėdos apskrities jūros šaulių 3-sios rinktinės vadas ats. plk. lt. Arvydas Daukantas sveikino kuopos šaulius garbingo jubiliejaus proga bei įteikė atminimo ženklus „Klaipėdos sukilimui 90 metų“ Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vadui Sigitui Savickui bei kuopos nariams Reginai Kava ir Vytautui Jurevičiui. Šiuo medaliu taip pat buvo pagerbti ir keli aktyvūs Lietuvių Bendruomenės bei visuomeninių organizacijų nariai: Viktoras Kelmelis, Violeta Rutkauskienė, Vilija Vakarytė. Prie sveikinimų kuopai prisijungė ir LŠS Centro valdybos narys Juozas Janušaitis, kuris šiltai pasveikinęs šaulius, įteikė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, Kovo 11-osios asociacijos atminimo ženklus aktyviems Lietuvių Bendruomenės nariams: JAV LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkei Birutei Kairienei, jos pavaduotojui muzikui Algimantui Barniškiui, Rimantui Dirvonui, Civilinės aviacijos pulkininkui Ron Westholm, kun. Jauniui Kelpšui, Povilui Juodvalkiui, o Jūrų šaulių Baltijos kuopos šauliui Ernestui Lukoševičiui – Lietuvos Sąjūdžio Kauno m. tarybos atminimo ženkla.

Po iškilmingo minėjimo jubiliejinę Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopos šventę papuošė gražus, šiltas ir patriotiškas koncertas, kurį surengė svečiai iš Lietuvos, žinomi atlikėjai: dainininkė Rūta Marozovaitė ir Kauno muzikinio teatro solistas, LŠS Centro valdybos narys, kultūros atašė – Juozas Janušaitis bei akordeonistas Arūnas Kalvaitis, daugeliui pažįstamas iš pirmosios „Aliukų“ grupės. Šventinio vakaro šokiams grojo ir dainavo Algimantas ir Ligita Barniškiai kartu su svečiais iš Lietuvos gražiomis lietuviškomis melodijomis išjudinę visus šventės dalyvius, pakvietę šokio sukuryje linksmintis ir džiaugtis gražiai suorganizuota švente.

Tebegyvenant puikiais jūrų šaulių kuopos veiklą vainikavusios šventės išpuščiais, norisi Generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopai palinkėti ir toliau tęsti gražias šauliškas savo kuopos tradicijas, sėkmingai darbuotis vardan mūsų tautos ir Tėvynės Lietuvos gerovės.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopą sveikina JAV LB atstovės. Iš k.: L. Timukienė, B. Kairienė ir kuopos vadas S. Savickas.

LIETUVA IR PASAULIS

Steigiamas gynybos fondas Rytų partnerystės šalims

Vilnius (BNS) – Lietuva kartu su Didžiąja Britanija, Prancūzija ir Vengrija nusprendė įsteigti fondą, kuris prisidės prie Europos Rytų partnerių dalyvavimo bendrosios saugumo ir gynybos politikos veikloje finansavimo. Apie tai Lietuvos krašto apsaugos ministras J. Olekas informavo ES užsienio reikalų ir gynybos ministrus lapkričio 18–19 dienomis Briuselyje vykusiame ES Užsienio reikalų tarybos posėdyje. Pažymima, kad tokio fondo sukūrimas yra vienas iš Lietuvos pirmininkavimo uždavinių siekiant stiprinti praktinį bendradarbiavimą su Rytų partneriais. „Tai abipusiai naudinga sąveika: partneriai suteikia daugiau galimybių Europai, o Europa –

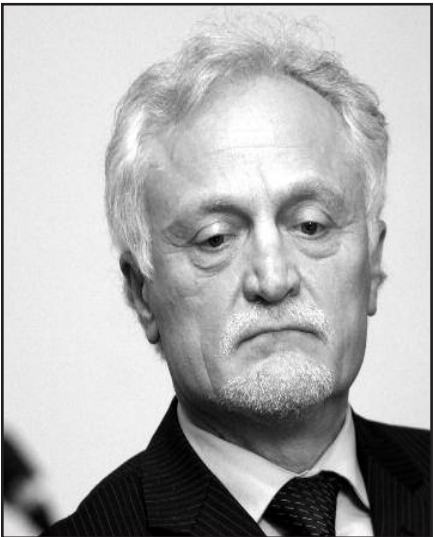
daugiau galimybių partneriams. Rytų partnerių bendradarbiavimas su ES saugumo ir gynybos srityje tapo kaip niekad intensyvus. Didele dalimi tai yra ir nuoseklių ir kryptingų Lietuvos pastangų rezultatas“, – pabrėžė J. Olekas. Ateityje prie šio fondo, tikimasi, prisijungs ir kitos valstybės. Iš pradžių fondą galėtų sudaryti 100,000 eurų (345,000 litų). ES Rytų partnerystės programoje dalyvauja šešios šalys: Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Gruzija, Moldova ir Ukraina. Kaip svarbų Užsienio reikalų tarybos rezultatą J. Olekas, be kita ko, įvardijo tai, kad jos išvadų projekte tarp naujų saugumo iššūkių buvo įtvirtintas energetinio saugumo matmuo.

Naujas Lietuvos garbės konsulas – Ukrainoje

Vilnius (ELTA) – Trečiajame pagal dydį Ukrainos mieste ir viename šalies pramonės bei finansų centrų Dnepropetrovske atidarytas jau septintasis Lietuvos garbės konsulas Ukrainoje. Iškilmingoje ceremonijoje lapkričio 18 d. dalyvavo Lietuvos ambasadorius Ukrainoje Petras Vaitiekūnas, Dnepropetrovsko miesto, srities administracijos ir Tarybos vadovai.

Ambasadoriaus teigimu, dar vienas Lietuvos garbės konsulas Ukrainoje prisidės prie ir taip sparčios dvišalės verslo, kultūros ir akademinės partnerystės plėtos. Ukrainos atstovai pabrėžė itin draugiškus šalių santykius, atkreipdami dėmesį, kad pirmininkavimo ES Tarybai metu Lietuva aktyviai plečia savo atstovavimą Ukrainos regionuose.

B. Stundžia išrinktas Europos akademijos nariu

Prof. Bonifacas Stundžia.

Vilnius (ELTA) – Žinomas baltistas, Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto profesorius, Lietuvos mokslų

akademijos tikrasis narys, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos narys dr. Bonifacas Stundžia išrinktas Europos akademijos (*Academia Europaea*) nariu. Europos akademija yra Europos humanitarinių mokslų, literatūros ir mokslų akademija, kurią sudaro individualūs asmenys. Narystė suteikiama kvietimo tvarka. Kvietimai suteikiami tik po kandidato iškėlimo lygių teisių grupėje, kiekvieno asmens erudicijos ir žinomumo jo pasirinktoje srityje kruopštaus išnagrinėjimo ir patvirtinimo. Išrinkimą patvirtina Akademijos taryba. Akademiją sudaro nariai iš viso Europos žemyno, net tik Vakarų Europos. Tarp narių taip pat yra kituose pasaulio regionuose gyvenančių Europos mokslininkų. Dabar akademiją sudaro apie 2,800 narių, tarp jų 52 Nobelio premijos laureatai, iš kurių keli buvo atrinkti į akademią prieš jiems laimint premiją.

Šiaulių psichiatrams uždrausta streikuoti

Šiauliai (ELTA) – Šiaulių psichiatrinės ligoninės darbuotojams teismas uždraudė streikuoti. Tačiau jie neatsisako savo ketinimų ir ruošiasi apskusti teismo sprendimą. Streiko komiteto pirmininkas Valentinas Monkūnas teigė, kad šiuo teismo sprendimu iš medikų atimamos paskutinės teisės bendrauti su darbdaviu. „Nesutinkame su tokiu nutarimu ir jį apskūsim. Tačiau akivaizdu, kad apeliacijų svarstymas užtruks ilgiau, nei įsigalios įsakymas dėl savarankiškumo panaikinimo. Net jeigu vėliau teisme paaiškės, kad esame teisioji pusė, laiko atgal nebepasuksi ir sujungimo nebeatšauksi. Tarsimės su teisininkais, ar nepavyktų laikinųjų apsaugos prie-

monių pritaikyti ir pačiam sujungimo procesui, kol neišnagrinėtas skundas apeliacija“, – sakė jis. Streikuoti Psichiatrijos ligoninės darbuotojai ryžosi po to, kai Sveikatos apsaugos ministerija priėmė sprendimą prijungti ją prie Šiaulių ligoninės, panaikinus Psichiatrijos ligoninės savarankiškumą. Anot Psichiatrijos ligoninės darbuotojų, savarankiškai veikęs filialas gali suteikti daug kokybiškesnes paslaugas nei finansinių problemų turinti Respublikinė Šiaulių ligoninė. Tai jau ne pirmas kartas Lietuvoje, kai teismas uždraudžia piliečiams streikuoti. Pernai Klaipėdoje darbininkams taip pat buvo atimta galimybė streikuoti.

Palestiniečiai pirmą kartą balsavo JT

New York (BNS) – Praėjus beveik metams po to, kai gavo valstybės stebėtojos ne narės statusą, palestiniečiai pirmą kartą balsavo Jungtinių Tautų (JT) Generalinėje Asamblėjoje. Dauguma iš 193 šalių atstovų plojo palestiniečių ambasadoriui Riyad Mansour, kai jis, renkant naują teisėją į Tarptautinį baudžiamąjį teismą buvusiai Jugoslavijai, atidavė savo balsą. Palestiniečiai nuo 2012 m. lapkričio 29 d. turi valstybės stebėtojos ne narės statusą. Jis neleidžia palestiniečiams balsuoti dėl JT rezoliucijų, tačiau suteikia

teisę dalyvauti renkant tarptautinių teismų teisėjus. „Tai yra svarbus žingsnis mums siekiant laisvės ir nepriklausomybės bei visavertės narystės Jungtinėse Tautose“, – sakė R. Mansour Generalinėje Asamblėjoje New Yorke. Plojimai parodė, kad tarptautinė bendrija negali sulaukti, kol Palestinos valstybė taps visaverte Jungtinių Tautų nare, – pridūrė R. Mansour. Izraelis ir JAV atkakliai priešinosi, kad palestiniečiams būtų suteiktas valstybės stebėtojos ne narės statusas.

A. Merkel kritikavo Rusijos spaudimą Ukrainai ir Moldovai

Berlynas (ELTA) – Vokietijos kanclerė Angela Merkel išpėjo Rusiją netrukdyti Ukrainos ar Moldovos sutartėjimui su Europos Sąjunga (ES). A. Merkel priminė Maskvai, kad nesikišimo principas yra ir Rusijos pasirašytos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) chartijos dalis. Ji teigė ne kartą tikinusi Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną, kad stipresni ES ryšiai su tokiomis šalimis, kaip Ukraina, Moldova ar Gruzija, nėra nukreipti prieš Rusiją. Tačiau pastaraisiais mėnesiais šioms šalims buvo daromas didžiulis spaudimas, kalbėjo kanclerė. Armėnija netgi atsisakė pasirašyti susitarimą su ES ir pasirinko Rusijos Muitų sąjungą su Baltarusija ir Kazachstanu. ES esą turi priešintis tokiam spaudimui. Pasak A. Merkel, neabejojama, kad ES Rytų partnerystės viršūnių susitikime

Angela Merkel.

ELTA nuotr.

bus pasirašytos Asociacijos sutartys su Moldova ir Gruzija. Tačiau ji išpėjo Ukrainą, ar ji pasirengusi įvykdyti sąlygas galimam sutarties pasirašymui.

Ukraina delsia priimti naujus įstatymus

Kijevas (Bernardinai.lt) – Artėjant Europos Sąjungos Rytų partnerystės susitikimui Vilniuje, Ukraina vis dar delsia priimti prokuratūros, rinkimų ir kalinių gydymo užsienyje įstatymus. Politologai tvirtina, kad Prezidentas V. Janukovyčius taip tikisi sau išpešti daugiau asmeninės naudos ir paramos 2015-ųjų prezidento rinkimuose. Aukščiausiosios Rados neeilinėje sesijoje du pagrindiniai su eurointegracija susiję klausimai nebus svarstomi – prokuratūros ir rinkimų įstatymų projektai. Jų svarstymas atidėtas. Tačiau Rados deputatams bus pateikti 4 kalinių gydymo užsienyje įstatymo projektai, kuriuos parengė atskiros frakcijos ir deputatai. Rados darbo grupė taip ir neįstengė keturių projektų sujungti į vieną ir rasti bendrą sprendimą. Opozicija reikalauja išleisti kalinamą ekspremjerę J. Tymošenko gydytis į užsienį. Be jokių išlygų – kaip to reikalauja ES šalys. Tačiau Prezidento V. Janukovyčiaus vadovaujama regionų partija reikalauja atlyginti nuostolius šaliai ir kad J. Tymošenko valstybei išsipareigotų, jog po gydymo per 10 dienų ji grįš į Ukrainą. Opozicija mano, kad norint išlaisvinti J. Tymošenko, nereikia atskiros įstatymo. Pasak politologų, viena iš priežasčių, kodėl delsiama priimti reikiamus įstatymus – Rusijos siūloma Muitų sąjunga. Ukrainos spauda praneša, kad Ukrainos prezidentas Rusijos vadovą Vladimirą Putiną bandė įtikinti, jog Asociacijos sutartis su ES nieko nereikia Rusijai. Spėjama, kad Rusija žada paramą V. Janukovyčiui prezidento rinkimuose, jei šalis iki 2015-ųjų taptų Muitų Sąjungos nare, o ne prisijungtų prie Europos Sąjungos laisvosios prekybos sutarties.

Anglų kalbos metų žodžiu paskelbtas „selfie“

Londonas (ELTA) – Leidykla „Oxford University Press“ kasmet renka anglų kalbos metų žodį. Paprastai Jungtinėje Karalystėje ir JAV išrenkami skirtingi žodžiai, bet šiemet nugalėtoju abiejose Atlanto pusėse tapo ypač išpopuliarėjęs žodis „selfie“ (selfis). „Selfie“ – tai nuotraukos autoportretai, kuriomis žmonės dažnai dalinasi socialiniuose tinklalapiuose. Tokios nuotraukos dažniausiai daromos išmaniaisiais telefonais. Metų žodis ne-

būtinai turi būti sugalvotas per pastaruosius 12 mėnesių, svarbiausia, kad per metus jis taptų plačiai vartojamu. Tyrimai rodo, jog žodžio „selfie“ vartojimas 2012 m. išaugo 17,000 procentų. „Oxford University Press“ atrado, kad žodis „selfie“ pirmą kartą buvo pavartotas 2002 m. Australijoje. Vienas interneto forumo lankytojas taip pavadino nuotrauką, kurioje pats įamžino savo veidą, kurį susižeidė nugriuvęs.

VERSLO NAUJIENOS

Atidaryta dalis Vilniaus vakarinio aplinkkelio

Vilniaus vakarinis aplinkkelis.

K. Čachovskio nuotr.

Vilniuje atidaryta dalis vakarinio aplinkkelio. Pusmečiu anksčiau nei planuota baigtų statybų vertė siekia 211 mln. litų. Aplinkkelis sujungė Vilniaus dalis – Lazdynus bei Viršuliškes ir eis lygiagrečiai su Laisvės prospektu. Tikimasi, kad jis padės sumažinti automobilių spūstis Laisvės pr. Vairuotojai iš Kauno ir Minsko galės greičiau važiuoti (80 km greičiu) Ukmergės kryptimi aplenkdami miesto centrą bei miegamuosius rajonus.

Aplinkkelio tęsinį tiesusios bendrovės „Kauno tiltai“ atstovė sakė, kad eismas aplinkkeliu bus atidarytas iš karto po oficialių iškilmų. Automobiliai galės važiuoti šešių eismo juostų keliu nuo L. Asanavičiūtės iki Ozo gatvės. Be to, „Kauno tiltai“ su partneriais už 41 mln. litų į kabelius perkėlė aplinkkelyje esančias oro elektros perdavimo linijas. Antrajame etape nutiestas 2,84 kilometro ilgio naujas kelias, pastatyta dvi dviejų lygių sankryža ir du 93,4 metro ilgio viadukai, sutvarkytos L. Asanavičiūtės gatvės ir Pilaitės prospekto atkarpos, pastatyta sankirta su 46,7 metro ilgio viaduku ties D. Gerbutavičiaus gatve bei 48,8 metro ilgio pėsčiųjų viadukas ties V. Maciulevičiaus gatve.

Visą Vakarinį aplinkkelį sudaro trys etapai: pirmasis – jau baigtas Lazdynų tilto atnaujinimas ir kelio nuo Oslo iki L. Asanavičiūtės gatvės statyba, antrasis – kelias nuo L. Asanavičiūtės iki Ozo gatvės bei trečiasis – kelias nuo Ozo gatvės iki Ukmergės plento. Jis sujungia tarptautinį transporto koridorių Kijevas-Minskas-Vilnius-Klaipėda su Vilniaus-Panevėžio automagistrale.

BNS

NASA pradėjo naują misiją Marsui žvalgyti

JAV kosmoso agentūra NASA pradėjo naują misiją Marso atmosferai tirti. Iš Kanaveralo kyšulio kosmodromo Floridos valstijoje lapkričio 18 d. pakilo raketa „Atlas“ ir iškėlė į orbitą 2,5 tonos zondą „Maven“. Per metus truksiančią misiją zondas 6,000 km aukštyje skries aplink Marsą ir kelis kartus priartės prie Raudonosios planetos per 125 km. Iš misijos tyrėjai tikisi duomenų apie tai, kodėl planetos atmosfera tapo tokia plona ir šalta, kad paviršiuje nebeliko gyvybės. Jei viskas klosis gerai, „Maven“ Marsą pasieks 2014 metų rugsėjį, tačiau tikrasis planetos žvalgymas prasidės dar po dviejų mėnesių.

ELTA

EK pritarė Lietuvos SGD terminalo projektui

Europos Komisija (EK) po maždaug pusmetį trukusio tyrimo oficialiai pripažino, jog Lietuvos suskystintų gamtinių dujų terminalo (SGD) projektas yra tinkamai įgyvendinamas. Tai pranešė „Klaipėdos naftos“ generalinis direktorius Rokas Masiulis. Tai reiškia, kad aplinka, įstatymai, pasirinktas verslo modelis, technologinis sprendimas yra tinkamas ir atitinka Europos Sąjungos pamatinius principus. Šis sprendimas atvers galimybę iškart pasinaudoti paskola iš Europos investicijų banko ir leis terminalo veiklą vystyti, kaip jau dabar yra numatyta – pridūrė jis. EK išvados – vienas svarbiausių įvykių, įgyvendinant SGD terminalo projektą.

Bendrovės teigimu, EK vertino ekonominį projekto pagrindimą, laivo-talpyklos nuomos sąlygas ir išpirkimo galimybę, dujų tarifų struktūrą, finansavimo modelį, projektą reglamentuojančių įstatymus, kitus aspektus. Valstybės pagalbos priemonės apima valstybės garantija už paskolą, sąnaudų įtraukimas į dujų tarifą.

BNS

Silicio slėnyje JAV - vis daugiau lietuvių

JAV Silicio slėnyje įsikurti kol kas pavyko tik vieniems lietuviams, tačiau Lietuvos atstovų sėkmė yra laiko klausimas, teigia „Verslios Lietuvos“ atstovė Silicio slėnyje Diana Plačiakienė. Kol kas yra pasisekę tik „Keenjar“ vaikinams (sukūrė internetinės mokyklos projektą). Jie iš tikrųjų yra įsikūrę California. Dar keletui jaunų pradedančiųjų verslininkų pavyko įsitvirtinti JAV. Šiuo metu didelė banga tokių verslininkų iš Lietuvos plūsta į Silicio slėnį. Jie bando, pristato savo idėjas. Tačiau, anot jos, konkrečių pavyzdžių, kad kam nors ten būtų pasisekę sulaukti išorinių investicijų, nėra.

Vatikano finansus tikrins „Ernst & Young“

Vatikano finansus tikrins auditorių kompanija „Ernst & Young“. 19,000 privačių sąskaitų Vatikano banke jau tikrina kita konsultacinė bendrovė. Popiežius Pranciškus liepą sudarė specialią komisiją, skirtą ekonominio ir administracinio departamentų reformai. Taip siekiama page-

rinti departamentų skaidrumą ir užtikrinti teisingą apskaitos principų taikymą. Tokia pat komisija įsteigta ir Vatikano banko veiklai tikrinti. Kaip rodo į spaudą patekę dokumentai apie departamentų veiklą, Vatikano administracijoje nereti korupcijos atvejai. Po skandalų Romos popiežius paskelbė direktyvą, kurioje nurodoma būtinybė kovoti su neteisėtai gautų lėšų legalizavimu, terorizmo finansavimu. Italijos valdžia kaltina Vatikano finansines struktūras tuo, kad jos nuolaidžiauja pinigų plovimui ir nesilaiko tam prieštaraujančių Europos taisyklių.

Sutarta dėl sanglaudos finansavimo 2014-2020 m.

ES Taryba ir Europos Parlamentas sutarė dėl sanglaudos politikos finansavimo. Sėkmingas derybų užbaigimas dėl Sanglaudos paketo – vienas didžiausių Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pasiekimų. Susitarimas atvers galimybes pradėti naudoti daugiau kaip 300 mlrd. eurų, skirtų Sanglaudos politikai 2014–2020 m. laikotarpiu. Lietuvai 2014–2020 m. numatoma skirti apie 6,5 mlrd. eurų.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Valiutų santykis (2013 m. lapkričio 20 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,56 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,41 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,45 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,13 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,13 LTL

SPORTAS

Parengė **Paul Triukas**

Neblogi Lietuvos čiuožėjų pasiekimai

Praėjusią savaitę Lenkijos sostinėje vykusiose „Warsaw Cup“ dailiojo čiuožimo varžybose, tarp jaunimo pirmąją vietą užėmė Deimantė Kizalaitė, o ketvirtąją tarp suaugusiųjų – Aleksandra Golovkina.

Pernai jaunučių grupėje aukso medalį iškovojo Deimantė Kizalaitė neturėjo itin daug vargo ir šiame Lenkijoje laimėti jaunimo grupėje. Sidabro medalį iškovojo vokietė Lea Johanna Dastich, o bronzos – šveicarė Matilde Gianocca.

Suaugusiųjų moterų grupėje dalyvaujanti 15-metė vilnietė Aleksandra Golovkina užėmė ketvirtą vietą. Po trumposios programos buvusi devintoje vietoje, po ilgosios programos A. Golovkina pakilo į pirmąją vietą, o bendroje įskaitoje šoktelėjo į trečiąją. Lietuvos atstovei iki bronzos medalio pri-trūko tik 2,51 balo, vos 0,51 taško nuo bronzos medalio. Aukso medalį laimėjo lenkė Agata Kryger, sidabro – nor-

Aleksandra Golovkina.

vegė Camilla Gjersma, bronzos – čekė Elizaveta Ukolova. Kita lietuvė – Inga Janulevičiūtė liko devinta.

Davis taurę iškovojo Čekijos tenisininkai

Praėjusį savaitgalį pasibaigė šių metų ATP (teniso profesionalų asociacijos) pasauliniai turnyrai. Sezoną užbaigė kasmetinis tarptautinis vyrų teniso turnyras „Davis Cup“. Nugalėtojai tapo pernykščiai čempionai.

Davis taurės finale susitiko 2010-ųjų metų čempionai serbai bei 1980-ųjų ir 2012-ųjų metų čempionai čekai. Belgrade (Serbijoje) susitikusioms rinktinėms prireikė visų penkių mačų, kol išaiškėjo čempionai.

Pirmajame mače susitiko Novak Djokovic ir Radek Stepanek. Antroje ATP lentelės vietoje esantis serbas N. Djokovic sunkiai įveikė varžovą 7–5, 6–1, 6–4. Antrajame susitikimo mače žaidė jaunas serbas Dusan Lajovic ir septintoje ATP lentelės vietoje esantis čekas Tomas Berdych. Labiau patyręs sportininkas iškovojo nesunkią pergalę 6–3, 6–4, 6–3. Po pirmosios Davis taurės finalo dienos rezultatas tarp komandų

buvo 1–1.

Antrąją varžybų dieną tradiciškai vyko dvejetų susitikimas. Serbams susitikime atstovavo Ilija Bozoljac ir Nenad Zimonjic, o čekams – geriausi šalies tenisininkai T. Berdych ir R. Stepanek. Čekų dvejetas laimėjo mačą 6–2, 6–4, 7–6(4) ir prieš paskutinę varžybų dieną įtvirtino savo šalies pranašumą 2–1.

Kai čekams trūko vienintelės pergalės iškovoti čempionų titulus, serbų viltis dar buvo N. Djokovic. Vienas geriausių visų laikų tenisininkų nuvylė ir nugalėjo T. Berdych 6–4, 7–6(5), 6–2. Rezultatui tarp abiejų komandų esant 2–2, paskutiniame mače susitiko D. Lajovic ir R. Stepanek. Kiek nelygioje kovoje žaidę sportininkai įrodė patirties reikšmę. Patyręs čekas įveikė jauną serbą 6–3, 6–1, 6–1 ir iškovojo Čekijai antrąją iš eilės Davis taurę.

J. Taylor – vėl rezultatyvus

NCAA trečiajame divizione žaidžiantis ir pernai per rungtynes pelnydamas 138 taškus išgarsėjęs Jack Taylor praėjusią savaitę dar kartą pelnė daugiau nei šimtą taškų.

Rungtynėse tarp J. Taylor atstovaujamos „Grinnell“ komandos ir „Crossroads“ komandos 178 cm ūgio amerikietis pelnė net 109 taškus. Patai-

kęs 11 dvitaškių iš 22, 24 tritaškius iš 48 ir 15 baudų iš 17, pastarasis krepšininkas atvedė savo koledžą iki pergalės: 173–123. Jis taip pat atkovojo 4 kamuolius, atliko 2 rezultatyvius perdavimus bei kartą perėmė kamuolį.

Pirmajame šio sezono susitikime J. Taylor pelnė 71 tašką, tad po dviejų rungtynių jis vidutiniškai pelno po 90 taškų.

R. Berankis pralaimėjo finale

Geriausias visų laikų Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis, nelabai sėkmingame sezone, pagaliau sugebėjo prasibrauti į varžybų finalą, tačiau ten pralaimėjo labiau patyrusiam varžovui.

Susitikimas Suomijoje vykusiam „ATP Challenger Series“ turnyre tarp praėjusią savaitę 135-oje vietoje ATP lentelėje buvusio R. Berankio ir 39-oje vietoje buvusio suomio Jarkko Nieminen prasidėjo lietuvių šturmu. R. Berankis pradėjo mačą pirmaudamas 3–1, tačiau tada pirmajame sete nebepele taško ir pralaimėjo 3–6. Antrajame mačo sete R. Berankis nesugebėjo pasipriešinti suomiui ir tą setą pralaimėjo net

1–6. Kova tetruko 51 minutę.

R. Berankis šį turnyrą laimėjo 2010-aisiais metais, o J. Nieminen – 2002-aisiais.

Naujai atnaujintoje ATP lentelėje R. Berankis iš 135-osios vietos pakilo į 131-ąją, o J. Nieminen liko 39-as. Laurynas Grigelis per savaitę iš 301-osios vietos šoktelėjo į 299-ąją, Lukas Mugėvičius – iš 1,024-osios į 964-ąją, Julius Tverijonas – iš 1,230-osios į 1,229-ąją, o Benas Majauskas – iš 1,525-osios į 1,524-ąją. Lentelėje pirmauja Rafael Nadal. Antras – Novak Djokovic, trečias – David Ferrer, ketvirtas – Andy Murray, penktas – Juan Martin Del Potro.

S. Vettel vėl nugalėtojas

Priešpaskutiniame šių metų „Formulės 1“ etape dvyliką pergalę sezone ir aštuntąją iš eilės iškovojo ketvirtą pasaulio čempiono titulą jau užsitikrinęs vokiečių Sebastian Vettel.

Jungtinėse Amerikos Valstijose vykusiose lenktynėse iš pirmosios pozicijos jau 44-ą kartą startavęs S. Vettel iškart nuskubėjo ir liko nepajėgus visų lenktynių metu. Kai S. Vettel pirmą kartą apsilankė techninio aptarnavimo zonoje, vieną ratą pirmavo prancūzas Romain Grosjean. Vis geresnę formą demonstruojantis Šveicarijos pilietybę turintis lenktynininkas nesugebėjo pavyti varžovo ir šešiomis sekundėmis nusileido Michael Schumacher rekordą dėl iškovotų pergalių iš eilės įveikusiam S. Vettel. Ši pergalė taip pat buvo 38-oji 26-erių metų sportininko karjeroje. Trečias liko priešpaskutinės lenktynės „Formulėje 1“ baigęs Mark Webber. Australas turi dar paskutinę progą paskutiniame sezone iškovoti taip trokštamą pergalę.

Ketvirtoje vietoje liko britas Lewis

Hamilton. Jis dviem sekundėmis aplenkė vicečempiono titulą antrus metus iš eilės ir trečius per pastaruosius ketverius metus užsitikrinęs ispaną Fernando Alonso. „Ferrari“ komandos pilotas neblizgėjo, tačiau vėl sugebėjo atlikti didžiulį darbą su sunkiai valdomu bolidu. Jo komandos draugas Felipe Massa liko dvyliktas.

Šeštą vietą užėmė Nico Hulkenberg, septiną – Sergio Perez, aštuntą – pirmą kartą karjeroje taškus iškovojęs Valtter Bott, devintą – Nico Rosberg, dešimtą – Jenson Button. Kimi Raikkonen, pakeitęs Heikki Kovalainen, lenktynes pradėjo aštuntas, tačiau baigė keturioliktas.

Likus paskutiniam etapui, S. Vettel jau turi 372 taškus. F. Alonso – 227 taškus, L. Hamilton – 187 taškus, K. Raikkonen – 183 taškus, M. Webber – 181 tašką. Konstruktorių įskaitoje „Red Bull Racing“ yra surinkę net 553 taškus, „Mercedes“ – 348 taškus, „Ferrari“ – 333 taškus.

Paskutinės sezono lenktynės vyks šį savaitgalį Brazilijoje.

Lietuvių pasaulio praeityje Mažosios Lietuvos reikšmė augo proporcingai asimiliacinei Rusijos imperijos politikai. Kuo labiau veržėsi rusifikacijos kilpa ant Didžiosios Lietuvos kaklo, tuo labiau stiprėjo čia pat už imperijos sienos susitelkę lietuviybės centrai. Maža pasakyti, kad XIX a. Lietuvos nelaimės buvo lemtinga sąlyga sureikšminti lietuvininkų kultūrinius laimėjimus. Kultūrinės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajorų polonizacijos sąlygomis degraduojant lietuviakalbių kultūrai jau XVII–XVIII a. Mažoji Lietuva buvo svarbesnis lietuviybės brandos kraštas. Švietimas ir raštas, knygų leidyba ir lietuvių kultūros tyrimai buvo savotiška Karaliaučiaus universiteto privilegija. Šioje dirvoje, purentoje net kelių kartų lietuvių šviesuolių, pradedant nuo Abraomo Kulviečio ir baigiant Liudviku Rėza, galėjo užgimti lietuvių literatūros genijus Kristijonas Donelaitis. Šiandien tokia vertinimo nuostata yra vado-vėlinė tiesa. Kita vertus, paskaity-

kime Antano Baranausko Mažosios Lietuvos lietuviškos raštijos vertinimus, ir tada ims aiškėti, kad katalikiškai LDK tradicijai nebuvo lengva su tuo susitaikyti, o kultūrinio integralumo klostymasis nebuvo toks jau ir paprastas. Tas lietuvininkų vaidmens stiprėjimas turėjo išimtinai stiprią reikšmę visam tautos gyvenimui tuo metu, kada dėl rusų represijų Lietuvoje visa tautinei gyvasčiai palaikyti būtina lektūra buvo pradėta spausdinti Tilžėje ar kitose artimose apylinkėse. Taip nutiko XIX a. pabaigoje, tačiau ankstyvojoje lietuvių tautinio judėjimo stadijoje Mažoji Lietuva vis dar buvo ne tiek alternatyvi lietuviškos kultūrinės veiklos erdvė, kiek Simono Daukanto kartai pavydą kelianti. XIX a. pirmoje pusėje dar daug ką legaliai buvo galima įgyvendinti imperijos režimo sąlygomis, o po 1863 m. ir to nebeliko. Karaliaučiuje lietuvių kalba buvo tapusi tituliarinės tautos intelektualinių lyderių žavėjimosi objektu. Ir Herderiui, ir Kantui lietuviškoji liaudies kultūra – globotinas, vystytinas dalykas. XIX a. pradžioje Vilniaus universitete tik vienas su bibliotekininku ir įtakingu visuomenės veikėju Kazimieru Kontrimu susijęs lietuvių kalbos lektorato steigimo projektas rodytų panašias nuotakas. Jei tik galime lyginti įsisūbavusią veiklą vienoje pusėje su neįgyvendintais sumanymais – kitoje. Ir dar vienas Mažosios Lietuvos gyvenimo ypatumas vertas dėmesio. Jis siejasi su Prūsijos politikos lūžiais ir vis griežtėjančia Bismarko lietuvių

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

33

(ir kitų tautinių mažumų) asimiliacijos politika. Artėjančioje XIX a. pabaigoje, kai Mažosios Lietuvos spaus-tuvės spausdino lietuviškus raštus nelegaliai skverbčiai į Rusijos imperijos teritoriją, pačių lietuvininkų kultūrinis gyvenimas vis labiau jautė germanizacijos slėgį. 1871 m. Prūsijos įgyvendintas Vokietijos suvienijimas buvo gan greitai palydėtas nacionalistinių siekių. *Viena valstybė, viena tauta, viena kalba* – naujas Hohenzolernų imperijos šūkis skaudžiai palietė trapią Mažosios Lietuvos diasporą. Lietuvių kalba buvo pašalinta iš viešojo gyvenimo, sparčiai besiplečianti dvikalbystė ir vėlesnė germaniza-

„Amerika pirtyje“ arba pirmoji ekonominės emigracijos banga (1868–1914)

AGOTA. Tai į Ameriką bėgti?
VINCAS. O tai ką daugiau darysi? Geriau-sia...
AGOTA. Į Ameriką... Aš nežinau... Jeigu, Dieve mylėki, pagautų, parvartų...
VINCAS. (...) Agotėle, tik bėkiva į Ameriką; ten aš tave ant rankų nešiosiu, į šilkus parėdysiu; tu tik mostelsi, ir tau viskas bus...
(Vilkutaitis-Keturakis. „Amerika pirtyje“)

1. Nauji „naujojo pasaulio“ atradimai XIX a. viduryje

1995 m. birželio 3 d. Jorktaune, TX, prie kelio žemėlapyje pažymėto FM 119 vietinės De Vito apygardos Istorijos komisija iškilmingai atidengė atminimo lentą su užrašu, galėjusiu nustebinti tiek teksasiečius, tiek toli Lietuvoje gyvenančius žmones, kuriems praeitis ir istorija nėra be-reikšmiai dalykai. Štai, kas buvo įrašyta toje lentoje:
*Tarp daugybės iš Europos į Teksasą XIX a. viduryje vykusių imigrantų buvo maža grupelė lietuvių, kurie apsigyveno De Vito apygardoje, Jorktauno apylinkėse. Dėl asimiliacijos su gausiai šiame rajone gyvenančiais vokiečių imigrantais lietuviai bei jų indėlis į šio regiono istoriją liko nepastebėtas. Dokumentai liudija, jog pirmoji lietuvių, apsigyvenusių šiame regione, šeima tikriausiai buvo David ir Dora (Scholze) Stanchos. Jie atvyko apie 1852 metus ir tapo vienais pirmųjų dokumentuose užfiksuotų lietuvių imigrantų Amerikoje. Iki 1874 metų prie jų prisijungė dar apie 70 imigrantų, daugiausiai iš Rytų Prūsijai priklausiusios Gumbinės srities. Palikę savo tėvynę dėl įvairių religinių bei politinių priežasčių, lietuviai pirmiausiai atvyko į Galvestono ir Indianolos uostus, iš jų keliavo į Teksasą. Šiame regione jie kūrė savo ūkius, tapdami Amerikos piliečiais ir prisidedami prie regiono istorijos bei kultūros. Bendruomenės vyrai Amerikos pietiniame kare kovėsi abiejose pusėse. Jorktauno pietuose esančiose nedidelėse Jonischkies kapinėse palaidota nemažai ankstyvųjų naujakurių.*¹⁰⁵
Trumputė lietuvių pasaulio žyma pro pravažiuojančio automobilio langą šiandien gali pasirodyti mažareikšmiu dalyku globalizacijos ir šimtų tūkstančių migrantų judėjimo laikais. Tačiau lietuviams ji yra labai reikšminga. Ji primena istorijos mig-

las ir daugelį individualių praeities atvejų, kurie greičiausiai liko amžiams užmirši. Iki minėtos XX a. pabaigos datos jokiame Amerikos lietuvių istorijos pasakojime apskritai nebūta užuominos į Teksaso naujakurius iš Mažosios Lietuvos. Vienas atsitiktinumas, vienos protėvių prisiminimui jautrios širdies dūžis lėmė, kad ši žinia apskritai būtų įtausta į lietuvių atminties drobulę.
Patsy Dearman Hand padarė tai, kas nesunkiai sutampa su amerikietiška atminties forma. Neretai JAV jaunuoliams prikišama skurdokos pasaulio istorijos žinios ir menka nuovoka. Tačiau dažnai ji yra deranti su labai giliomis savosios asmeninės kilties jausena. Asmeninės istorijos versus nacionalinis naratyvas – štai kas yra svarbu. Jei ne vienos moters nuširdus domėjimasis šeimos archyvuose šmėžuojančiais, nesuprantama kalba rašytais protėvių laiškais, mes niekad nebūtume išgirdę šios istorijos. Ir neabejodami galime kalbėti, kad ne visi lietuvių nuotyčiai didžiojo XIX a. pasaulio tautų kraustymosi laikotarpiu išliko. Sėkmingas Teksaso atvejis gali būti naudingas it fatališkas priminimas, kad daug panašių praeities kristalų galėjo ištirpti užmarštyje. Viena vertus, tai liūdnos lemties dėsnis, kita vertus, tai iššūkis, kvietimas toliau tirti lietuvių pasaulio praeitį, pildyti tuščius, dar nepapasakotos istorijos tušlapius.
Vieniša Jorktauno apylinkių memorialinė lenta vaizduotėje stūkso it priminimas, kad kažkur Pietų Afrikoje, Brazilijoje, Argentinoje ar net toje pačioje Amerikoje dar gali būti likusių lietuvių pėdsakų, dar gali būti surasti tokie svarbūs krislai, kurie papildytų diasporinės atminties skliautą. Pasaulyje yra ir didesnių miestų, kuriuos kadaise įkūrė lietuviai, kurie visiškai pamiršo savo statytojus, kaip statytojų palikuonys pamiršo savo lietuviškąsias šaknis. 2011 m. rudenį šią jauseną sustiprino Pietų Brazilijos miestą Ijuí (Ižiuji) aplankiusios Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto organizuotos ekspedicijos dalyvių surinkta medžiaga. Nei miestas mena, nei lietuvių, 1890 m. pradėjusių jo istoriją, provaikiai atpažįsta savo šaknis. Bet ar dėl to visi šie lietuviškos išeivijos nuotyčiai turi būti pamiršti?
Teksaso lietuvių epizodas turi kelis svarbius aspektus. Viena medalio pusė, be jokios abejonės, yra imigrantų kilties šalis. Kita – naujakurių bendruomeniniai saitai ir integracijos į amerikietišką tapatybę kelias. Pirmasis aspektas verčia prisiminti, kad lietuvininkų arba Mažosios Lietuvos lietuviakalbių žmonių tapatumas buvo labai sudėtingas, kartais besiprašantis artimosios diasporos pavadinimo. Tad jų – Prūsijos karalystės valdinių – likimai buvo nulemti bendrųjų Prūsijos ir kitų vokiškų valstybių socialinės ekonominės raidos XIX a. viduryje. Nors memorialinė lenta Jorktauno apylinkėse pabrėžia *religines ir politines* priežastis, dėl kurių lietuviai buvo priversti palikti savo gimtąją žemę, tačiau Lietuvos ir Vokietijos istorikai vargiai sutiktų su tokiu teiginiu. Manytina, kad politinių ir religinių priežasčių kompleksas priklausė arba senesniems laikams, kai persekiojimai dėl tikėjimo stūmė tremtin išstis apylinkes, arba dar neišaušusiems nacionalizmo ir pasaulinių karų, tad XX a. tikrovei.

105. Patsy Dearman Hand. Lietuviai Teksase. Įstakos. In: *Pirmieji lietuviai Teksase (The First Lithuanians in Texas). Parodos katalogas.* Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2009, p. 20.

Prisiminkime Lietuvos kariuomenės istoriją

Lapkričio 23-ioji – Lietuvos kariuomenės diena

RAIMUNDAS KAMINSKAS

Lapkričio 15 d. įvyko Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos Sąjūdžio 25-mečio paminėjimas Viešojo Saugumo Tarnybos teritorijoje (Radvilėnų pl. 1) Kaune. Renginyje dalyvavo Viešojo saugumo tarnybos vadovas generolas Sergejus Madalovas su minėtos tarnybos atstovais, Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos atstovai, Kauno S. Lozoraičio bei V. Žemaičio mokyklų mokytojai ir mokiniai. Mokiniams buvo pravesta ekskursija po Viešojo saugumo tarnybos teritoriją, sporto salę, pristatyta dresiruotų tarnybinių šunų programa, supažindinta su tarnybos kūrimosi istorija. Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkas dr. R. Kaminskas pasveikino susirinkusius su artėjančia Lietuvos kariuomenės diena bei su Lietuvos Sąjūdžio 25-mečiu. Kartu su pavaiduotoju Z. Tamakauskas mokytojams įteikė atminimo ženklus „Su Sąjūdžiu – už Lietuvą“ ir Sąjūdžio padėkos raštus už pilietinę patriotinę veiklą.

Viešojo saugumo tarnybos teritorijoje Žaliakalnyje (Radvilėnų pl. 1) tarpukario Lietuvoje (1919–1940) buvo dislokuotas kavalerijos 1-asis husarų Didžiojo Lietuvos etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulkas. Trumpa minėto pulko istorija buvo tokia:

Lietuvos Vyriausiojo karo vado 1919 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3 iš įvairių raitelių dalių pradėtas formuoti 1-asis lietuvių raitelių pulkas. Pulko vadas pradėjo eiti pareigas tą pačią gegužės 12 d.

1919 m. spalio 25 d. įsakymu kariuomenei Nr. 175 1-asis lietuvių raitelių pulkas buvo pavadintas 1-uoju raitelių pulku. Pulko vadas buvo pavaldus Generalinio štabo viršininkui, nuo 1920 m. lapkričio 28 d. Armijos vadui, nuo 1921 m. sausio 14 d. – 1-osios raitelių divizijos vadui.

Nuo 1921 m. liepos 10 d. 1-asis raitelių pulkas įsakymuose vadinamas 1-uoju kavalerijos pulku. Pulko vadas buvo pavaldus 1-osios raitelių divizijos, nuo 1921 m. rugpjūčio 1 d. – I kavalerijos divizijos vadams.

1922 m. kovo 13 d. slapto įsakymu kariuomenei Nr. 6 1-asis kavalerijos pulkas nuo 1922 m. balandžio 1 d. pavadintas 1-uoju husarų pulku. Pulko vadas buvo pavaldus I kavalerijos divizijos vadui, nuo 1924 m. sausio 1 d. – Atskiros kavalerijos brigados vadui ir II karo apygardos viršininkui, nuo 1925 m. rugsėjo 5 d. – II karo apygardos viršininkui, nuo 1927 m. birželio 15 d. – Kavalerijos inspektoriui ir II karo apygardos viršininkui, nuo 1927 m. liepos 5 d. – Kavalerijos viršininkui ir II karo apygardos viršininkui, nuo 1933 m. vasario 18 d. – Kavalerijos viršininkui.

dos viršininkui, nuo 1927 m. birželio 15 d. – Kavalerijos inspektoriui ir II karo apygardos viršininkui, nuo 1927 m. liepos 5 d. – Kavalerijos viršininkui ir II karo apygardos viršininkui, nuo 1933 m. vasario 18 d. – Kavalerijos viršininkui.

Lietuvos Respublikos Prezidento A. Smetonos 1927 m. rugsėjo 25 d. aktu Nr. 384 1-asis husarų pulkas pavadintas 1-uoju husarų Didžiojo Lietuvos etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulku.

Respublikos Prezidento A. Smetonos 1939 m. spalio 7 d. aktu 1-asis husarų Didžiojo Lietuvos etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulkas pavadintas 1-uoju husarų kunigaikščio Jonušo Radvilos pulku.

1-ojo lietuvių raitelių pulko, 1-ojo raitelių pulko, 1-ojo kavalerijos pulko, 1-ojo husarų pulko, 1-ojo husarų Didžiojo Lietuvos etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulko, 1-ojo husarų kunigaikščio Jonušo Radvilos pulko uždavinys buvo saugoti ir ginti Lietuvos teritoriją.

Prasidėjus sovietų okupacijai 1-ojo husarų kunigaikščio Jonušo Radvilos pulko vado 1940 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 225 pulkas nuo 1940 m. liepos 25 d. pavadintas 1-uoju husarų pulku.

1-ojo husarų pulko vado 1940 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 286 1-asis husarų pulkas nuo 1940 m. spalio 27 d. išformuotas.

Prisiminkime visi garbingą Lietuvos kariuomenės istoriją ir puoselėkime ją ateities kartoms!

Dr. Raimundas Kaminskas – Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkas

GVSVB 60 metų jubiliejus

Atkelta iš 6 psl.

tamšiū”, kuris prasideda lėtai, beprasmiškais žodžiais, bet suvilioja visus įsijungti, sekti vedėjo judesius. Tada tempas didėja, šokinėja kūlvirščiais vis greičiau ir greičiau, kol darosi nebeįmanoma žiūrovams prisitaikyti, kad belieka tik galimybė suspėti pakartoti jau išminktą refreną „watamšiū!!!”

Vakaras dar ilgai tęsėsi, seni draugai šnekučiaivosi, jaunieji vingiavo aplink salę šokdami „conga”. Buvo daug vyno, daug juoko, daug dainų, daug šypsenų. Reikėjo įdėti daug darbo, kad toks svarbus vakaras pasisektų. Organizatoriai broliai Jeronimas,

Darius ir Arvydas ir jų padėjėjai gali džiaugtis, kad jų darbas apvainikuotas sėkme. Šventė šauniai, smagiai ir prasmingai praėjo.

Per 60 GVSVB metus 124 skautai vyčiai perėjo šio būrelio gretas. Jie kartu dirbo, ruošė stovyklas, vadovavo jaunimui, ugdė draugystes. Tarp jų yra būrelio vadovai, stovyklų viršininkai, tunto tuntininkai, rajono vadai. Visi gyvena vadovaudamiesi skautiškais principais, išlaikydami šio būrelio esmę ir broliškumą. Vyčių šūkis: „Tarnauk!” „Mūsų visų jiems linkėjimai: „Gyvuokite!”

Būrelio draugė
sesė Dovilė

Skautų vyčių pastovyklės vinjetė.

Istoriniai Baltimorės lietuvių namai keliasi naujam gyvenimui

Simonas Šatūnas.

Manto Kubilinsko nuotr.

Lapkričio 16 d., šeštadienį, Baltimorės lietuvių namuose (Baltimore Lithuanian Hall) lietuvių bendruomenės atstovai surengė labdaros, meno ir šokių vakarą, kurio metu surinktos lėšos bus skirtos Lietuvių namų atstatymo fondui, besirūpinančiam pastato būklės gerinimu ir koordinuojančiam šios nuo audros nukentėjusios istorinės lietuvių bendruomenės susibūrimo vietos priežiūrą.

Lietuvos ambasadoriaus JAV pavaduotojas Simonas Šatūnas, pasveikinęs šio kilnaus renginio dalyvius, priminė, kad šis renginys ir artėjantis Baltimorės lietuvių namų įsteigimo šimtmetis (pastatas atvėrė duris 1921 m.) vietos lietuvių bendruomenei suteikia puikią progą prisiminti, kokią istorinę vertę yra įgijusi ši kultūrinė erdvė: „Tai ypatinga susibūrimo erdvė vietos lietuviams, galintiems joje dalintis idėjomis, prisiminimais, talentais, bendra istorija ir bendrauti savąja kalba. Tai patraukli erdvė ir visiems Baltimorės apylinkių gyventojams, besidomintiems lietuvių kultūra, menu, gilia mūsų šalies istorija”, – pažymėjo ambasados atstovas. S. Šatūnas ambasados vardu perdavė Baltimorės lietuvių namams dovaną: septynių ant drobės atspausdintą fotoreprodukciją kolekciją, vaizduojančią Lietuvos UNESCO pasaulio paveldo sąrašo objektus.

Šios išspūdingo dydžio fotografijos su Kuršių Nerijos, Vilniaus senamiesčio, Kryžių kalno vaizdais nuo šiol bus eksponuojamos Lietuvių namuose.

Istoriniame trijų aukštų pastate vakaro metu vyko koncertai, šokiai ir tylusis labdaros aukcionas, svečiams siūlytos lietuviškos vaišės. Vakaro metu pastato erdvės buvo padalintos įvairių stilių muzikos ir meno atlikėjams, o svečiai turėjo galimybę skirtingose namų erdvėse mėgautis gausybe skirtingų muzikos ir vaizduojamojo meno stilių: nuo didžiojoje salėje grojusios vietinės rokenrolo grupės „The Beltways” iki pastato rūsyje efektingai *disco, funk* ir *house* ritmus maišiusio Average White DJ bei viršutiniajame aukšte eksponuotų Astos Liutkutės grafikos, Cameron Shojaei tapybos, Caroline van Sicklin fotografijos ir kitų autorių išskirtinių darbų.

Baltimorės lietuvių namuose šiuo metu veikia Lietuvių tautinis muziejus ir biblioteka, jame koncertuoja Baltimorės šokių ansamblis „Malūnas”, rengiami populiarūs mieste First Fridays Save Your Soul šokių vakarėliai. Aktyvi namų bendruomenė yra garsi miesto ne pelno organizacija, nuolatine Vakarų Baltimorės bendruomenės labdaros ir kultūros renginių organizatorė ir dalyvė.

LR ambasados JAV informacija

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu . Patirtis, rekomendacijos, nevairuoja. Tel. 773-797-8990.

■ Moteris gali pakeisti bet kurią savaitės dieną, bet kuriuo laiku žmonių priežiūros darbe. Tel. 773-387-7232.

■ Nemokamai padedu prižiūrėti pagyvenusius žmones nuo vienos valandos iki penkių valandų. Tel. 773-387-7232.

■ Vyras gali pakeisti savaitgaliais pagyvenusių žmonių priežiūros darbe. Labai skaniai gamina maistą. Tel. 773-600-2887.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-707-7902.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. Tel. 773-615-5235.

■ 57 metų moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu bet kurioje valstijoje. Dokumentai, patirtis. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-673-7236.

■ Moteris ieško darbo su grįžimu namo. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-960-6278.

■ Moteris ieško senelių slaugos darbo su gyvenimu 5–6 dienas. Anglų kalba, rekomendacijos, vairuoja. Tel. 773-786-7078.

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus . Tel. 773-709-5990.

„DRAUGA”
galite užsisakyti ir internetu:
www.draugas.org

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą” internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in” bei slaptažodį.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

Primename, kad šiuo metu surinkinėjame Kalėdinius siuntinius

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

- Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
- Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
- Kunigaikščių Užeiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
- Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
- Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
- Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
- Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
- Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
- Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
- Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
- Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Ką galima rauginti?

Su žodžiu „rauginti“ turbūt kiekvienam iš mūsų pirmiausiai asocijuojasi kopūstai ir agurkai. Tačiau tai tikrai ne vienintelės gėrybės, kurias galima rauginti. Rauginimo procesui reikalingi du pagrindiniai konservantai (t. y., medžiaga, neleidžianti gesti maistui), padedantys paruošti maisto produktus ilgesniam laikymui. Tai pieno rūgštis ir nedidelis alkoholio kiekis. Pieno rūgštis bakterijos produkte esantį cukrų suskaido iki pieno rūgšties ir vyno mielių. Pastarosios savo ruožtu cukrų skaido iki etilo alkoholio ir CO2. Taip susidaro konservantai (pieno rūgštis ir etilo alkoholis), slopinantys puvimą bei pelijimą sukeliančių mikroorganizmų vystymąsi.

Senolių receptus prisimenant...

Mūsų prosenelių virtuvėje nė kvapo nebuvo nei acto, nei citrinų rūgšties... Užtat net iki XX amžiaus pradžios čia visados galėjai rasti daugybę įvairiausių raugintų produktų. Rauginimo tradicija pasiekė ir mūsų dienas, tačiau dabar dažniausiai rauginame tik kopūstus ir agurkus. Be reikalo, nes raugintos daržovės ir vaisiai ne tik gerina virškinimą, bet ir padeda organizmui geriau pasisavinti su maistu gaunamus mikroelementus. Rauginamose daržovėse padvigubėja B grupės vitaminų, vitamino C. Jose taip pat yra kalio, kalcio, fosforo – mikroelementų, kurie labai gerai pasisavinami dėl raugintose daržovėse susidariusios pieno rūgšties. Beje, raugintas daržovės ima vis dažniau vartoti ir kitų šalių žmonės, nors dar visai neseniai vakariečiai stebėdavosi kaip galima valgyti „supuvusius“ obuolius ar kopūstus.

Be tradiciškai raugintų baltagūžių kopūstų ar agurkų, nevalia pamiršti ir kitų raugintų daržovių ir vaisių: cukinijų, patisonų, žiedinių kopūstų, burokėlių, pomidorų, paprikų, baklažanų, obuolių, kriaušių...

Raugintų burokėlių nauda

Burokėlius galima rauginti ir žalius, ir virtus. Termiškai neapdoroti rauginti burokėliai valo organizmą, nes juose yra nemažai toksinus neutralizuojančios rūgšties. Dėl lengvai pasisavinamo vitamino C gausos rauginti burokėliai saugo nuo infekcijų, o dėl juose esančios geležies bei B grupės vitaminų (B6 ir B12) jie yra puiki mažakraujystės profilaktikos priemonė. Burokėliuose esanti ląsteliena padeda užkietėjus viduriams, o karotenai gerina odos būklę, lėtina raukšlių susidarymą.

Užsiraugti burokėlių visiškai nesudėtinga. Rauginimui atrenkami nedideli vienodo dydžio burokėliai, jie nuplunami, didesni perpjaujami pusiau ir sudedami į indą, įdedama keletas juodos duonos plutelių ir užpilama truputį pasūdyto šalto vandens. Iš pradžių burokėliai laikomi kambario temperatūroje, o kai pradeda rūgti, išnešami į šaltą patalpą. Panašiai rauginami virti burokėliai, tačiau patartina rauginti mažesnių jų kieki, nes juos suvartoti reikia labai greitai. Į rauginamus burokėlius galima dėti krienų šaknų, česnakų, krapų, morkų, obuolių, pipirų, lauro lapelių. Skaniausi yra visiškai išrūgę burokėliai. Šaldytuve jie išsilaiko apie savaitę, o jei norime juos laikyti ilgiau, tuomet reikia sudėti į stiklainius ir pasterizuoti.

Skanius aromatingi rauginti obuoliai

Neretas garbaus amžiaus senolis dar dabar iš savo vaikystės prisimena statinaitės uždraugintus antaninius obuolius, kurių laukdavo labiau nei pirktinių saldainių... Rauginti labiausiai tinkami rudeniniai ir žieminiai rūgštoki, aromatingi, nepažeisti, neapdaužyti, kieti, tačiau sunokę obuoliai – geriausia antaniniai (iš čia esamų tikrų žali *Smith* rūšies obuoliai). Svarbiausia taisyklė – kiekvienos veislės obuoliai turi būti rauginami atskirai. Jei yra galimybė rauginti mūsų senolių išban-

dytais būdais, puiku – tokie obuoliai būna patys skaniausi. Prieš raugiant vaisiai perrenkami, švariai nuplaunami ir paliekami apdžiūti. Tada eilėmis dedami į rūgių šiaudais išklotą medinę statinę. Šiaudai suteikia obuoliams malonų skonį ir auksinę spalvą, be to, jie mažiau susislegia. Kiekviena obuolių eilė perklojama plonu šiaudų sluoksniu, juodųjų serbentų lapais, peletrūnais, salierais. Pridėjus pilną statinę obuoliai uždengiami šiaudais, užpilami pasūdytu ir pasaldintu (cukrumi ar medumi) vandeniu bei silyklu, uždengiami mediniu dangčiu ir paslegiami. Jei rauginama stikliniuose induose, obuoliai sluoksniuojami su juodųjų serbentų, vyšnių lapais, mėtomis, krapais. Užraugti obuoliai 6–10 dienų laikomi kambario temperatūroje, po to perkeliama į vėsią vietą. Optimali laikymo temperatūra yra 1–4 °C. Jei laikoma aukštesnėje kaip 10–12 °C temperatūroje, vaisiai gali suminkštėti, sutrūkinėti jų odelė, pablogėti skonis. Obuoliai būtinai visą laiką turi būti apsemti, nes neapsemti tamsėja, pasikeičia jų kokybė. Jei

skysčio sumažėja, reikia užpildyti papildomai. Visiškai obuoliai įrūgsta per 30–40 dienų. Panašiai gali būti raugiamos ir kietos nemiltingos kriaušės.

Raugintų agurkų ir kopūstų mėgėjai

Jei raugiami agurkai ir kopūstai, tai kuo prasčiau patisonai, cukinijos, žiediniai kopūstai? Rauginimas – vienas tinkamiausių patisonų konservavimo būdų. Raugiant patisonus dedami tokie patys prieskoniai kaip ir agurkams. Į raugintas cukinijas, be česnakų ir krapų, dedama kadagių uogų. Na, o žiediniai kopūstai dažniausiai raugiami kartu su morkomis.

Kuo sveikatai naudingi kopūstai?

Senovės Egipte, Graikijoje buvo vartojama sergant kepenų ir sąnarių ligomis, jais buvo gydomos žaizdos ir opos, o gydytojai patardavo mažus vaikus maitinti kopūstais, kad jie augtų stiprūs, sveiki, gražūs ir drąsūs...

Vitaminų aruodas

Kopūstinių daržovių yra gana daug rūšių. Šį kartą pakalbėsime apie populiariausius baltagūžius kopūstus. Juose yra beveik visos rinkinys vitaminų, būtinų normaliai žmogaus gyvybinei veiklai: B grupės, A, C, K... Ypač svarbus vitaminas U, padedantis gyti žaizdoms, opoms, saugantis nuo sklerozės, užkertantis kelią skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligei bei ypač veiksmingas, kai sumažėjęs skrandžio sulčių rūgštingumas. Šis vitaminas būtinas gydant hepatitą, gastritą, kolitą (šiuo atveju kopūstų sūdyti negalima). Beje, vitaminai kopūstuose pasiskirstę netolygiai: išoriniuose lapuose jų yra 2 kartus daugiau nei viduriniuose, o dažnai mes numetame viršutinius lapus. Kopūstai – ištis vertingos daržovės, nes juose daug sieros, chloro ir jodo. Sieros ir chloro junginiai

puikiai išvalo skrandžio ir žarnyno gleivinę. Kopūstuose esanti folio rūgštis stiprina kraują, o B grupės vitaminai – nervus. Ypač daug vitaminų yra kopūstų sultyse.

Gydamosios savybės

Nustatyta, kad kopūstuose daug biogeninių junginių – fitoncidų, fermentų, mineralinių druskų, fitohormonų... Kalis, esantis kopūstuose, gerina širdies raumenų darbą, ląstelieną – žarnyno veiklą, taip pat teigiamai veikia naudingosios žarnyno mikrofloros vystymąsi, šalina iš organizmo cholesterolio perteklių bei stabdo aterosklerozės vystymąsi. Kopūstai stiprina organizmą, suteikia atsparumą daugeliui ligų, šalina nemigą ir galvos skausmus, ypač migreninius. Šios daržovės ramina sudirgusią centrinę nervų sistemą, laisvina užkietėjusius vidurius, gydo hemorojų. Jei užkietėjus viduriams išberia odą, geriant kopūstų sulčių bėrimas išnyksta. Kopūstuose esantys fitoncidai pasižymi antibakteriniu poveikiu, jiems neatsparus net auksinis stafilokokas ir tuberkuliozės bakterijos. Kopūstai sveika, kai organizmas apnuodytas radioaktyviomis medžiagomis.

Raugintų kopūstų sultyse labai daug pieno rūgšties, todėl jos naudingos žmonėms, sergantiems cukriniu diabetu. Šiltų raugintų kopūstų sulčių geriama sergant kepenų ir blužnies ligomis, varginant meteorizmą, užkietėjus viduriams.

Kai pomidorų giminaičiai primena agurkus...

Puikiai rauginti tinka ir pomidorai, paprikos bei baklažanai. Raugintos paprikos skoniu labai panašios į agurkus, tik jose gerokai daugiau vitaminų, ypač vitamino C. Tam, kad rauginamos paprikos neprarastų savo specifinio skonio, prieskonių į jas dedama labai nedaug: kelios česnakų skiltelės, vienas kitas krienų, juodųjų serbentų ar vyšnių lapas. Pomidorai dažniausiai rauginami žali arba rudeni nesuspėję sunokti. Jei raugiami sunokę pomidorai, tai būtinai atskirai. Pomidorams rauginti dedama krapų, juodųjų serbentų arba vyšnių lapų, česnakų skiltelių, peletrūnų, dašių. Labai įdomaus skonio būna su ažuolų lapais rauginti pomidorai. Tarpiaj sudėti jie užpilami druskos tirpalu. Svarbu žinoti, kad kuo labiau sunokę pomidorai, tuo tirpalas turi būti stipresnis. Įrūgsta per 40–45 dienas. O baklažanai raugiami sunokę (bet ne pernokę), supjaustyti į 2–4 dalis. Jiems paskaninti rekomenduojami krapai, česnakai, krienų lapai, peletrūnai arba bazilikai, čiobreliai. Tačiau bendras prieskonių kiekis neturi būti didesnis kaip 5 proc. baklažanų masės.

Pagal Rimą Marcinkevičienę

PATARIMŲ MUGĖ

Imuninė sistema labai priklauso nuo bendros organizmo būklės. Šiai didelę įtaką turi mityba, judėjimas, grūdinimasis, psichologinis atsparumas ir t. t. Tačiau kartais ligų priežastis gali būti nusilpusi imuninė sistema.

Saugokime ir pinigine

Ryklių taukai, gerosios bakterijos, grybai „Reishi“, ciberžolė, ženšenis, ginkmedis, ežiūolė, žaliųjų arbata – dažniausiai parduodamų maisto papildų, skirtų imunitetui stiprinti, sudedamosios dalys. Pasak specialistų, maisto papildai – specifinė verslo sritis. Neretai po skambiais pavadinimais ir gražiomis pakuočių etiketėmis slypi tie patys žuvų taukai, vitaminas C ir įvairūs deriniai. Be to, jei dar vartojate vitaminus, reikėtų pažiūrėti, ar nebus mikroelementų pertekliaus.

A † A

JUOZAS BUBULAS

Į Amžinuosius namus iškeliavo 2013 m. lapkričio 17 d., sulaukęs 88 metų.

Gimė 1925 m. rugsėjo 8 d. Ylių kaime, Viduklės valsčiuje, Raseinių apskrityje.

Gyveno Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Nuliūdę liko žmona Aleksandra, dukterys Angelė Kavakienė su vyru Zenonu, Birutė Radzevičienė su vyru Romu, anūkės Asta ir Berta bei kiti giminės.

Velionis bus pašarvotas ketvirtadienį, lapkričio 21 d. nuo 4 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkaus laidojimo namuose (12401 S Archer Ave, Lemont, IL).

Gedulingos šv. Mišios bus aukojamos penktadienį, lapkričio 22 d. 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Po šv. Mišių a.a. Juozas bus palaidotas Lietuvių tautinėse kapinėse (8201 S Kean Ave, Justice).

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Dainų šventė

Atkelta iš 1 psl.

Taikomosios dailės muziejuje ant radienį įvyko koncertas, skirtas Dainų šventės tradicijos pripažinimo pasaulio nematerialaus paveldo kultūros vertybe 10-mečiui. Užsienio šalių diplomatiniam korpusui pristatyta 2014 m. Dainų šventės programa, koncertavo Edukologijos universiteto studentų choras „Ave Vita“, folkloro atlikėjai.

2014 metų dainų šventė „Čia mano namai“ minės šios tradicijos Lietuvoje 90-metį. Joje dalyvaus 40 tūkstančių dalyvių. Programoje numatyti ne vien tradiciniai renginiai, bet ir kelios svarbios naujovės.

Pagrindinė naujiena – rengiama Teatro diena, minint 300-ąsias rašytojo Kristijono Donelaičio gimimo metines.

Mėgėjų teatro sąjungos viceprezidentė Danutė Vaigauskaitė sakė, kad Teatro dienoje, kuri rengiama Gedimino kalno papėdėje, dalyvaus per 80 šalies teatrų. Kiekvienas regionas vaidins skirtingus K. Donelaičio „Metų“ laikus. Lėlių teatrai vaidins K. Donelaičio pasakėčias.

Dainų šventės direktorius Saulius Liausa pasakojo, jog 2014 metų Dainų šventėje laukiama apie 40 tūkst. dalyvių iš viso pasaulio. Pasak jo, šiemet bus stengiamasi įtraukti į Dainų šven-

tės verpetą ir visus žiūrovus.

Šventės direktorius neslėpė, jog tai – didžiausias kitų metų kultūros įvykis, kuris bus švenčiamas ne vien Vilniuje. Ypatingas dėmesys bus skirtas tautiniam lietuvių kostiumui. Liepos 6 d. planuojama paskelbti Tautinio kostiumo diena, kurios metu kviečiama žmonės vilkėti tautiniais kostiumais.

„Norime, kad tautinis kostiumas nuliptų nuo scenos – grįžtų į mūsų kasdienį gyvenimą“, – teigė S. Liausa.

Pasak Chorų sąjungos prezidento, dirigento Vytauto Miškinio, finalinio koncerto repertuare bus atsižvelgta į tai, jog UNESCO paveldas kalba ne šiaip apie masinį dainavimą, tačiau apie masinį dainavimą *a capella*, todėl šiemet šiam žanrui bus skirta kur kas daugiau dėmesio – paskutiniame koncerte skambės 17 šio žanro dainų.

Koncertą sudarys 35–36 dainos, jo metu dainuos mišrūs, vyrų, moterų, vaikų ir jaunimo chorai. Vakaro ir visos Dainų šventės kulminacija įvyks 9 valandą vakaro, kuomet viso pasaulio lietuviai vienu metu giedos Tautinę giesmę.

Pirmoji dainų šventė įvyko Šveicarijoje 1843 metais, vėliau per Vokietiją, Estiją, Latviją dainų šventės atkeliavo į Lietuvą. Mūsų šalyje ji pirmą kartą surengta 1924 metais. 2003 metais UNESCO lietuvių, latvių ir estų dainų švenčių tradiciją įtraukė į pasaulio nematerialaus kultūrinio paveldo sąrašą.

Spaudos konferencijoje (iš d.): Lietuvos atstovė UNESCO Milda Valančiauskienė, Dainų šventės direktorius Saulius Liausa, kultūros ministras Šarūnas Birutis, Mėgėjų teatro sąjungos viceprezidentė Danutė Vaigauskaitė. Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

A † A

ROMUALDAS A. BURKAUSKAS

Mirė 2013 m. lapkričio 18 d. 1:15 val. popiet.

Gyveno Crestwood, IL, anksčiau Čikagoje, Marquette Park, IL.

Gimė 1955 m. balandžio 9 d. Hamilton, Ontario, Kanadoje.

Nuliūdę liko: brolis Petras su žmona Carol; dukterėčia Jaclyn Burkauskaitė, sūnėnai Christopher ir Jeremy Burkauskai.

A. a. Romualdas buvo sūnus a. a. Petro ir Isabelės Vieraitytės.

Velionis bus pašarvotas šeštadienį, lapkričio 23 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemonto laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave (arti Derby Rd.), Lemont.

Religinės apeigos 7 val. vak.

Po religinių apeigų a. a. Romualdo laidotuvės bus privačios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

Žymiam visuomenės veikėjui, ilgamečiam Lietuvių Operos Čikagoje valdybos pirmininkui, daugelio lietuviškų organizacijų Čikagoje nariui ir globėjui, laikraščių reaktoriui, lietuvių kalbos ir kultūros puoselėtojiui, ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžiaus kavaleriui

A † A

VYTAUTUI RADŽIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame velionio artimuosius, draugus ir bendražygius.

Liūdime kartu su visais, išgyvenančiais a. a. Vytauto Radžiaus netekties skausmą.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje

A † A

JUOZUI BUBULUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ALEKSANDRĄ, dukteris ANGELE KAVAKIENĘ ir BIRUTĘ RADZEVIČIENĘ, anūkes ASTĄ ir BERTĄ, gimines bei artimuosius.

JAV LB Krašto valdyba

Buvusiam ilgamečiam Lietuvių Operos nariui ir valdybos pirmininkui

A † A

VYTAUTUI RADŽIUI

mirus, nuoširdžiai liūdi

Lietuvių Operos valdyba ir choro nariai

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGĄ“!

„Draugą“ atminkime savo testamente.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Filatelistų draugijos „Lietuva“ visuotinis** narių susirinkimas vyks lapkričio 24 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Balzeko muziejaus Gintaro salėje (6500 S. Pulaski Road, Chicago, IL). Po susirinkimo – pabendravimas. Draugijos nariai ir kiti asmenys, kurie domisi filatelija, yra kviečiami susirinkime dalyvauti.

■ **Lapkričio 30 d., šeštadienį, 6 val. v.** klubo „Alatėja“ labdaros vakaras „Gerumu sušildyk“ Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd.). Daugiau informacijos tel. 708-205-8742 (Audronė).

■ **Gruodžio 1 d., sekmadienį, 10 val r. Švč.** Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke – kunigo Jauniaus Kelpšo įvesdinimas į parapiją klebono pareigoms. Dalyvaus Jo Ekscelencija Vyskupas Andrew Wypych. Šv. Mišios bus aukojamos anglų ir lietuvių kalbomis. Po Mišių kviečiame visus į parapijos salę pietums, programai ir pabendravimui. Prašome vietas užsisakyti iš anksto tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Gruodžio 7–8 d., kasmetinė Pasaulio lietuvių centro Kalėdinė mugė.** Šeštadienį, gruodžio 7 d., 9:30 val. r. – 4:30 val. p. p. ir sekmadienį, gruodžio 8 d., 10:30 val. r. – 3:30 val. p. p. Stalus prekybai galite užsisakyti tel. 708-403-7858. Jei norite prisidėti prie mugės organizavimo, skambinkite tel. 708-403-7858.

■ **Gruodžio 8 d., sekmadienį, Jaunimo** centro tradiciniai pietūs didžiojoje salėje. Šv. Mišios – 1 val. p. p. Jėzuitų koplyčioje. Akademinė dalis ir meninė programa – 2:30 val. p. p. Pietūs – 3:30 val. p. p. Meninę programą atliks solistė Nijolė Penikaitė bei lituanistinės mokyklos mokiniai. Maloniai kviečiame organizacijas ir pavienius asmenis užsisakyti stalus. Skambinti tel. 708-447-4501 (Milda Šatienė) arba tel. 773-778-7500 (Reda Daubarienė).

■ **Gruodžio 21 d., šeštadienį, Lietuvių** meno ansamblis „Dainava“ visus kviečia į adventinį/kalėdinį koncertą, kuris vyks Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke.

Literatūrinis vakaras – pabendravimas su rašytoju

WENDELL MAYO

įvyks

lapkričio 22 d., penktadienį, 7 val. vakare

DRAUGO laikraščio redakcijoje • 4545 West 63 gatvėje Čikagoje

Mayo naujausia knyga „The Cucumber King of Kėdainiai“ buvo įvertinta Subito Press Award for Innovative Fiction. Šmaikštus amerikietis rašytojas knygas rašo lietuviška tematika.

Vakaro vedančioji – rašytoja **Daiva Markelytė**

(Eastern Illinois University)

Vakaronė bus vedama angliškai. Bus vaišės

Vienas – du – trys..., kuris įdomiausias šių metų rašiny?

Dalyvaukite įdomiausio 2013 m. „Drauge“ paskelbto straipsnio konkurse. Siūlykite iki **gruodžio 20 d.**
tel.: 773-585-9500 arba
el. paštu: **redakcija@draugas.org.**

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS**

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

**Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org**

Pagerbtos Ukrainos badmečio aukos

Lapkričio 17 d. LR generalinis konsulas Marijus Gudynas dalyvavo Čikagoje surengtuose Holodomoro 80-ųjų metų minėjimo renginiuose. Pagrindinis ukrainiečių tautos genocido minėjimo viešas renginys surengtas Millennium Parke, kuriame Ukrainos stačiatikių ir katalikų bažnyčių kunigai bendrai meldėsi už badmečiu žuvusius žmones, jų atminimui uždegė žvakes. Pagerbimo išklmėse be kitų dvasininkų dalyvavo iš Ukrainos į Čikagą atvykęs stačiatikių bažnyčios Kijevo patriarchato vadovas patriarchas Filaretas, Čikagoje reziduojantys diplomatinio korpuso atstovai bei gausi ukrainiečių bendruomenė.

1932–1933 m. Stalino totalitarinio komunizmo režimo suplanuotas ir įvykdytas badmetis Ukrainoje, siekiant palaužti ukrainiečių tautos pasipriešinimą sovietinei žemės ūkio kolektyvizacijai, sunaikinti ukrainiečių tautos kultūrinį ir tautinį savitumą, nusinešę daugiau nei septynis milijonus gyvybių. Tuomet nuo bado per vieną dieną mirė apie 25 tūkstančius žmonių, o tuo pat metu sovietinis režimas iš šalies į Vakarų eksportavo apie 1,7 milijono tonų grūdų. Šia sąmoningai organizuota kraupia akcija buvo sunaikintas vienas penktadalis Ukrainos gyventojų. Pažymėtina, kad Sovietų Sąjunga išstisus dešimtmečius slėpė ir neigė 1932–1933 m. Stalino totalitarinio komunizmo režimo suplanuotus ir įvykdytus nusikaltimus Ukrainoje.

Nuotraukoje – badmečio Ukrainoje minėjimo akimirka.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija ir nuotrauka

Tavo veido,
VIEŠPATIE,
aš ieškau! Ps 27, 8

Pal. Jurgio Matulaičio Misijos REKOLEKCIJOS

**Gruodžio 7 d. (šeštad.)
9:00 val.r. – 2:00 val.p.p.
su ses. Igne Marijošiūte**

9:00 Registracija.

9:30 Įvadas ir pradžia.

I Dalis: Konferencija – Tikėjimo ieškinys

Mąstymas – aptarimas

Pertrauka

II:00 **II Dalis:** Konferencija – Kam man Atpirkėjas?

Mąstymas – aptarimas

Pietų pertrauka

I:00 **III Dalis:** Laukiant Kalėdų – malda su Šventuoju Raštu

Ateitininkų namuose: 1380 Castlewood Dr. Lemont, IL 60439

Registruokitės (būtina):

matulaitismission@gmail.com

arba

630-257-5613

Mokėstis \$25 (įskaito pietus)